

לְמוּד יוֹמִי

משניות זוהר

עם תיקוני זוהר

דף ליום לסיום בשנה

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
בהר בחקתי תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

יְבָמוֹת פֶּרֶק יג

א. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין מְמָאֲנִין אֶלָּא אֲרוּסוֹת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֲרוּסוֹת וּנְשׂוּאוֹת. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בַּבַּעַל וְלֹא בַיָּבָם. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: בַּבַּעַל וּבַיָּבָם. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בְּפָנָיו. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: בְּפָנָיו וְשֶׁלֹּא בְּפָנָיו. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בְּבֵית־דִּין. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: בְּבֵית־דִּין וְשֶׁלֹּא בְּבֵית־דִּין. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית־הִלֵּל לְבֵית־שַׁמַּאי: מְמָאֶנֶת וְהִיא קְטַנָּה, אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית־שַׁמַּאי: אֵין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הֶפְקֵר! אֶלָּא מְמָאֶנֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד שֶׁתַּגְדִּיל. וּתְמָאֵן – וְתִנָּשֵׂא: ב. אֵיזוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁצְּרִיכָה לְמָאֵן? כֹּל שֶׁהִשְׁאוּהָ אִמָּהּ וְאַחֶיהָ לְדַעְתָּהּ. הִשְׁאוּהָ שֶׁלֹּא לְדַעְתָּהּ – אֵינָהּ צְרִיכָה לְמָאֵן. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנוֹס אוֹמֵר: כָּל תִּינוֹקֶת שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמֹר קִדּוּשֶׁיהָ – אֵינָהּ צְרִיכָה לְמָאֵן. רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין מַעֲשֶׂה קְטַנָּה כְּלוּם אֶלָּא כְּמִפְתָּהּ. בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן – לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה. בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל – תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה: ג. רַבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: כָּל עַכְבָּה שֶׁהִיא מִן הָאִישׁ – כְּאִלּוּ הִיא אִשְׁתּוֹ. וְכָל עַכְבָּה שֶׁאֵינָהּ מִן הָאִישׁ – כְּאִלּוּ אֵינָהּ אִשְׁתּוֹ: ד. הַמְמָאֶנֶת בָּאִישׁ – הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו, וְלֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה. נָתַן לָהּ גֵּט – הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא אֲסוּרָה בִּקְרוֹבָיו, וּפְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה. נָתַן לָהּ גֵּט וְהֶחֱזִירָהּ, מֵאֲנָה בּוֹ וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר וְנִתְאָרְמְלָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה – מֻתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. מֵאֲנָה בּוֹ וְהֶחֱזִירָהּ, נָתַן לָהּ גֵּט וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר, וְנִתְאָרְמְלָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה – אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ. זֶה הַכְּלָל: גֵּט אַחַר מָאוֹן – אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ. מָאוֹן אַחַר גֵּט – מֻתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ: ה. הַמְמָאֶנֶת בָּאִישׁ וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר, וְגֵרְשָׁהּ. לְאַחֵר, וּמֵאֲנָה בּוֹ. לְאַחֵר, וְגֵרְשָׁהּ. לְאַחֵר, וּמֵאֲנָה בּוֹ: כֹּל שֶׁיָּצְאַת הֵימֶנּוּ בְּגֵט – אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ. בְּמָאוֹן – מֻתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ: ו. הַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה, וְהֶחֱזִירָהּ – מֻתֶּרֶת לַיָּבָם; וְרַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹסֵר. וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת הַיְתוֹמָה, וְהֶחֱזִירָהּ – מֻתֶּרֶת לַיָּבָם; וְרַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹסֵר. קְטַנָּה שֶׁהִשִּׂאָהּ אָבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה – כְּיִתוֹמָה בְּחַיֵּי הָאָב. הֶחֱזִירָהּ – דִּבְרֵי הַכֹּל אֲסוּרָה לַיָּבָם: ז. שְׁנֵי אַחִין נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת יְתוֹמוֹת קְטַנוֹת, וּמֵת בַּעְלָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֶן – תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה, מֵת בַּעְלָהּ שֶׁל קְטַנָּה – תֵּצֵא הַקְּטַנָּה מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת בַּעְלָהּ שֶׁל גְּדוֹלָה, רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתִּמָּאֵן בּוֹ. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם מֵאֲנָה – מֵאֲנָה. וְאִם לָאו – תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל, וְתֵצֵא הַלָּזוּ מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ, וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו! מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט, וְאֵשֶׁת אָחִיו

בַּחֲלִיצָה: ח. מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי לִשְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת, וָמֵת - בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת. קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת - אֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. פִּקַּחַת וְחֵרֶשֶׁת - בִּיאַת הַפִּקַּחַת פּוֹטֶרֶת אֶת הַחֵרֶשֶׁת, וְאֵין בִּיאַת הַחֵרֶשֶׁת פּוֹטֶרֶת אֶת הַפִּקַּחַת. גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה - בִּיאַת הַגְּדוֹלָה פּוֹטֶרֶת אֶת הַקְּטַנָּה, וְאֵין בִּיאַת הַקְּטַנָּה פּוֹטֶרֶת אֶת הַגְּדוֹלָה: ט. מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי לִשְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת, וָמֵת, בָּא יָבָם עַל הָרִאשׁוֹנָה, וְחָזַר וּבָא עַל הַשְּׁנִיָּה, אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַשְּׁנִיָּה - לֹא פָּסַל אֶת הָרִאשׁוֹנָה. וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת. קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת, בָּא יָבָם עַל הַקְּטַנָּה, וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת, אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת - לֹא פָּסַל אֶת הַקְּטַנָּה. בָּא יָבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת, וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה, אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה - פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת: י. פִּקַּחַת וְחֵרֶשֶׁת: בָּא יָבָם עַל הַפִּקַּחַת, וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת, אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת - לֹא פָּסַל אֶת הַפִּקַּחַת. בָּא יָבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת, וְחָזַר וּבָא עַל הַפִּקַּחַת, אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַפִּקַּחַת - פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת: יא. גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה: בָּא יָבָם עַל הַגְּדוֹלָה, וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה, אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה - לֹא פָּסַל אֶת הַגְּדוֹלָה. בָּא יָבָם עַל הַקְּטַנָּה, וְחָזַר וּבָא עַל הַגְּדוֹלָה, אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַגְּדוֹלָה - פָּסַל אֶת הַקְּטַנָּה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: מְלַמְּדִין הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ: יב. יָבָם קָטָן שֶׁבָּא עַל יְבָמָה קְטַנָּה - יִגְדְּלוּ זֶה עִם זֶה. בָּא עַל יְבָמָה גְּדוֹלָה - תְּגַדֵּלְנוּ. הַיְבָמָה שֶׁאָמְרָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם: 'לֹא נִבְעַלְתִּי' - כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיְּחַלֵּץ לָהּ. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם - מְבַקְּשִׁים הֵימֶנּוּ שֶׁיְּחַלֵּץ לָהּ. וּבִזְמַן שֶׁהוּא מוֹדֶה, אֲפִלּוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ - כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיְּחַלֵּץ לָהּ: יג. הַנּוֹדֶרֶת הֲנָאָה מִיְּבָמָהּ, בְּחַיֵּי בַּעְלָהּ - כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיְּחַלֵּץ לָהּ. לְאַחַר מִיתַת בַּעְלָהּ - מְבַקְּשִׁין הֵימֶנּוּ שֶׁיְּחַלֵּץ לָהּ. וְאִם נִתְכַּוְּנָה לְכָךְ, אֲפִלּוּ בְּחַיֵּי בַּעְלָהּ - מְבַקְּשִׁין הֵימֶנּוּ שֶׁיְּחַלֵּץ לָהּ:

יְבָמוֹת פֶּרֶק יד

א. חֵרֵשׁ שֶׁנָּשָׂא פִּקַּחַת, וּפִקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא חֵרֶשֶׁת: אִם רָצָה - יוֹצִיא, וְאִם רָצָה - יְקַיֵּם. כְּשֵׁם שֶׁהוּא כּוֹנֵס בִּרְמִיזָה, כָּךְ הוּא מוֹצִיא בִּרְמִיזָה. פִּקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא פִּקַּחַת, וְנִתְחָרְשָׁה, אִם רָצָה - יוֹצִיא, וְאִם רָצָה - יְקַיֵּם. נִשְׁתַּטְּתָה - לֹא יוֹצִיא. נִתְחָרֵשׁ הוּא אוֹ נִשְׁתַּטָּה - אֵינוֹ מוֹצִיא עוֹלָמִית. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: מִפְּנֵי מָה הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְחָרְשָׁה יוֹצֵאת, וְהָאִישׁ שֶׁנִּתְחָרֵשׁ אֵינוֹ מוֹצִיא? אָמְרוּ לוֹ: אֵינוֹ דּוֹמֶה הָאִישׁ הַמְגָרֵשׁ לְאִשָּׁה הַמִּתְגָּרֶשֶׁת, שֶׁהָאִשָּׁה יוֹצְאָה לִרְצוֹנָהּ וְשֶׁלֹּא לִרְצוֹנָהּ, וְהָאִישׁ אֵינוֹ מוֹצִיא אֶלָּא לִרְצוֹנוֹ: ב. הֵעִיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גֻּדְגְּדָה: עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ, שֶׁהִיא יוֹצְאָה בְּגֵט. אָמְרוּ לוֹ: אַף זוֹ כֵּיוֹצֵא בָּהּ: ג. שְׁנֵי

אַחִים חֵרְשִׁים, נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת חֵרְשׁוֹת, אוֹ לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת פִּקְחוֹת, אוֹ לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת, אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת, אוֹ שְׁתֵּי אֲחָיוֹת חֵרְשׁוֹת נְשׂוּאוֹת לִשְׁנֵי אַחִים פִּקְחִים, אוֹ לִשְׁנֵי אַחִין חֵרְשִׁין אוֹ לִשְׁנֵי אַחִין, אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם. וְאִם הָיוּ נָכְרִיּוֹת - יִכָּנְסוּ, וְאִם רָצוּ לְהוֹצִיא - יוֹצִיאוּ: ד. שְׁנֵי אַחִים, אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ, נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת פִּקְחוֹת, מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת? תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל פִּקַּחַת? מוֹצִיא אִשְׁתּוֹ בְּגֵט, וְאֵשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם. ה. שְׁנֵי אַחִים פִּקְחִים נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת, אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת? תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת? מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט, וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה. ו. שְׁנֵי אַחִים, אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ, נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת, אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת, מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת? תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת? מוֹצִיא אִשְׁתּוֹ בְּגֵט, וְאֵשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם. ז. שְׁנֵי אַחִים, אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ, נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי נָכְרִיּוֹת פִּקְחוֹת, מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל פִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת? תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת? מוֹצִיא אִשְׁתּוֹ בְּגֵט, וְאֵשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם. ח. שְׁנֵי אַחִים פִּקְחִים נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי נָכְרִיּוֹת, אַחַת פִּקַּחַת וְאַחַת חֵרֶשֶׁת, מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת? כּוֹנֵס. וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא - יוֹצִיא. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת? מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט, וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה. ט. שְׁנֵי אַחִים, אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ, נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי נָכְרִיּוֹת, אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת, מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת, מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת? כּוֹנֵס. וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא - יוֹצִיא. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת, מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת? כּוֹנֵס, וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם:

יְבָמוֹת פֶּרֶק טו

א. הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם, וּבָאתָה וְאָמְרָה: 'מֵת בַּעְלִי' - תִּנָּשֵׂא. 'מֵת בַּעְלִי' - תִּתְיַבֵּם. שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וּמִלְחָמָה בָּעוֹלָם, קְטָטָה בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם, וּבָאתָה וְאָמְרָה: 'מֵת בַּעְלִי' - אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לְעוֹלָם אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת, אֶלָּא אִם־כֵּן בָּאתָה בּוֹכָה וּבְגָדֶיהָ קְרוּעִין. אָמְרוּ לוֹ: אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ - תִּנָּשֵׂא: ב. בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: לֹא שָׁמַעְנוּ אֶלָּא בְּבָאָה מִן הַקָּצִיר, וּבְאוֹתָהּ מְדִינָה, וּכְמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה. אָמְרוּ

לָהֶן בֵּית־שַׁמַּאי: אַחַת הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר, וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַזֵּיתִים, וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַבָּצִיר, וְאַחַת הַבָּאָה מִמְּדִינָה לִמְדִינָה. לֹא דִּבְּרוּ חֲכָמִים בַּקָּצִיר אֶלָּא בַּהוֹוֶה. חָזְרוּ בֵּית־הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּבֵית־שַׁמַּאי: ג. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ. בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית־שַׁמַּאי: הִתַּרְתֶּם עֶרְוָה חֲמוּרָה, לֹא תַתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקַּל? אָמְרוּ לָהֶן בֵּית־הִלֵּל: מָצִינוּ שֶׁאֵין הָאַחִים נִכְנָסִים לַנַּחֲלָה עַל־פִּיהָ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־שַׁמַּאי: וַהֲלֹא מִסֵּפֶר כְּתֻבָּתָהּ נִלְמַד, שֶׁהוּא כּוֹתֵב לָהּ: 'שֶׁאִם תִּנָּשְׂאִי לְאַחֵר, תִּטְלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיכִי'. וְחָזְרוּ בֵּית־הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי: ד. הַכֹּל נֶאֱמָנִים לְהַעִידָה, חוּץ מֵחֲמוֹתָהּ, וּבַת חֲמוֹתָהּ, וְצָרָתָהּ, וִיבִמְתָּהּ, וּבַת בַּעְלָהּ. מַה בֵּין גֵּט לְמִיתָּה? שֶׁהַכְּתָב מוֹכִיחַ. עֵד אוֹמֵר: 'מֵת', וְנִשֵּׂאת, וּבָא אַחֵר וְאָמַר: 'לֹא מֵת' – הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא. עֵד אוֹמֵר: 'מֵת' וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים: 'לֹא מֵת', אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת – תֵּצֵא. שְׁנַיִם אוֹמְרִים: 'מֵת' וְעֵד אוֹמֵר: 'לֹא מֵת', אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא נִשֵּׂאת – תִּנָּשֵׂא: ה. אַחַת אוֹמֶרֶת: 'מֵת', וְאַחַת אוֹמֶרֶת: 'לֹא מֵת', זוֹ שֶׁאוֹמֶרֶת: 'מֵת' – תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ. וְזוֹ שֶׁאוֹמֶרֶת: 'לֹא מֵת' – לֹא תִנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ. אַחַת אוֹמֶרֶת: 'מֵת', וְאַחַת אוֹמֶרֶת: 'נֶהֱרַג', רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הוֹאִיל וּמַכְחִישׁוֹת זוֹ אֶת זוֹ – הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יִנָּשְׂאוּ. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: הוֹאִיל וְזוֹ וָזוֹ מוֹדוֹת שֶׁאֵינוֹ קַיָּם – יִנָּשְׂאוּ. עֵד אוֹמֵר: 'מֵת', וְעֵד אוֹמֵר: 'לֹא מֵת', אִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'מֵת', וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'לֹא מֵת' – הֲרֵי זוֹ לֹא תִנָּשֵׂא: ו. הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, וּבָאָה וְאָמְרָה: 'מֵת בַּעְלִי' – תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ, וְצָרָתָהּ אֲסוּרָה. הָיְתָה בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן – תֹּאכַל בִּתְרוּמָה, דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן; רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאָתָהּ מִידֵי עֲבֵרָה, עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לִנָּשֵׂא, וַאֲסוּרָה מִלֶּאֱכוֹל בִּתְרוּמָה: ז. אָמְרָה: 'מֵת בַּעְלִי וְאַחַר־כָּךְ מֵת חָמִי' – תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ, וַחֲמוֹתָהּ אֲסוּרָה. הָיְתָה בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן – תֹּאכַל בִּתְרוּמָה, דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן; רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאָתָהּ מִידֵי עֲבֵרָה, עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לִנָּשֵׂא, וַאֲסוּרָה לֶאֱכוֹל בִּתְרוּמָה. קִדֵּשׁ אַחַת מֵחָמֵשׁ נָשִׁים וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ קִדֵּשׁ, כָּל אַחַת אוֹמֶרֶת: 'אוֹתִי קִדֵּשׁ' – נוֹתֵן גֵּט לָכָל אַחַת וְאַחַת, וּמַנִּיחַ כְּתֻבָּה בֵּינֵיהֶן וּמִסְתַּלֵּק, דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן; רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאָתוֹ מִידֵי עֲבֵרָה, עַד שֶׁיִּתֵּן גֵּט וּכְתֻבָּה לְכָל אַחַת וְאַחַת. גָּזַל אֶחָד מֵחֲמִשָּׁה וְאֵין יוֹדֵעַ מֵאֵיזֶה גָּזַל, כָּל אֶחָד אוֹמֵר: 'אוֹתִי גָּזַל' – מַנִּיחַ גְּזֵלָה בֵּינֵיהֶן וּמִסְתַּלֵּק, דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן; רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאָתוֹ מִידֵי עֲבֵרָה, עַד שֶׁיְּשַׁלֵּם גְּזֵלָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד: ח. הָאִשָּׁה

שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם וּבְנָהּ עִמָּהֶם, וּבָאָה וְאָמְרָה: ׳מֵת בַּעְלִי וְאַחַר־כָּךְ מֵת בְּנִי׳ – נֶאֱמֶנֶת. ׳מֵת בְּנִי וְאַחַר־כָּךְ מֵת בַּעְלִי׳ – אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת וְחוֹשְׁשִׁים לִדְבָרֶיהָ, וְחוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת: ט. ׳נִתַּן לִי בֵּן בִּמְדִינַת הַיָּם׳, וְאָמְרָה: ׳מֵת בְּנִי וְאַחַר־כָּךְ מֵת בַּעְלִי׳ – נֶאֱמֶנֶת. ׳מֵת בַּעְלִי וְאַחַר־כָּךְ מֵת בְּנִי׳ – אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. וְחוֹשְׁשִׁים לִדְבָרֶיהָ, וְחוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת: י. ׳נִתַּן לִי יָבָם בִּמְדִינַת הַיָּם׳, אָמְרָה: ׳מֵת בַּעְלִי וְאַחַר־כָּךְ מֵת יְבָמִי׳, ׳יְבָמִי וְאַחַר־כָּךְ בַּעְלִי׳ – נֶאֱמֶנֶת. הָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ וְיָבְמָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, אָמְרָה: ׳מֵת בַּעְלִי וְאַחַר־כָּךְ מֵת יְבָמִי׳, ׳יְבָמִי וְאַחַר־כָּךְ בַּעְלִי׳ – אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. שֶׁאֵין הָאִשָּׁה נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר: ׳מֵת יְבָמִי׳, שֶׁתִּנָּשֵׂא. וְלֹא: ׳מֵתָה אֲחוֹתִי׳, שֶׁתִּכָּנֵס לְבֵיתוֹ. וְאֵין הָאִישׁ נֶאֱמָן לוֹמַר: ׳מֵת אָחִי׳, שֶׁיְּיַבֵּם אִשְׁתּוֹ. וְלֹא: ׳מֵתָה אִשְׁתִּי׳, שֶׁיִּשָּׂא אֲחוֹתָהּ:

יְבָמוֹת פֶּרֶק טז

א. הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ וְצָרָתָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: ׳מֵת בַּעְלֵיךְ׳ – לֹא תִנָּשֵׂא וְלֹא תִתְיַבֵּם, עַד שֶׁתֵּדַע שֶׁמָּא מְעֻבֶּרֶת הִיא צָרָתָהּ. הָיְתָה לָהּ חָמוֹת – אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת. יָצְתָה מְלֵאָה – חוֹשֶׁשֶׁת. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת: ב. שְׁתֵּי יְבָמוֹת, זוֹ אוֹמֶרֶת: ׳מֵת בַּעְלִי׳ וְזוֹ אוֹמֶרֶת: ׳מֵת בַּעְלִי׳ – זוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַּעְלָהּ שֶׁל זוֹ, וְזוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַּעְלָהּ שֶׁל זוֹ. לָזוֹ עֵדִים וְלָזוֹ אֵין עֵדִים: אֶת שֶׁיֵּשׁ לָהּ עֵדִים – אֲסוּרָה. וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ עֵדִים – מֻתֶּרֶת. לָזוֹ בָּנִים וְלָזוֹ אֵין בָּנִים: אֶת שֶׁיֵּשׁ לָהּ בָּנִים – מֻתֶּרֶת. וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ בָּנִים – אֲסוּרָה. נִתְיַבְּמוּ וּמֵתוּ הַיְבָמִין – אֲסוּרוֹת לְהִנָּשֵׂא. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: הוֹאִיל וְהֻתְּרוּ לַיְבָמִין – הֻתְּרוּ לְכָל אָדָם: ג. אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַל פַּרְצוּף פָּנִים עִם הַחֹטֶם, אַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ סִימָנִין בִּגּוּפוֹ וּבְכֵלָיו. אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ, וַאֲפִלּוּ רָאוּהוּ מְגֻיָּד, וְצָלוּב, וְהַחַיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ. אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא אוֹמֵר: לֹא כָּל הָאָדָם וְלֹא כָּל הַמָּקוֹם וְלֹא כָּל הַשָּׁעוֹת שָׁוִין: ד. נָפַל לַמַּיִם, בֵּין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן סוֹף – אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּפַל לְבוֹר הַגָּדוֹל, וְעָלָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מַעֲשֶׂה בְּסוּמָא שֶׁיָּרַד לִטְבֹּל בַּמְּעָרָה, וְיָרַד מוֹשְׁכוֹ אַחֲרָיו, וְשָׁהוּ כְּדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁם, וְהִשִּׂיאוּ נְשׁוֹתֵיהֶם. וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְּעַסְיָא, בְּאֶחָד שֶׁשִּׁלְשְׁלוּהוּ לַיָּם, וְלֹא עָלָה בְּיָדָם אֶלָּא רַגְלוֹ, אָמְרוּ חֲכָמִים: מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַעְלָה – תִּנָּשֵׂא. מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַטָּה – לֹא תִנָּשֵׂא: ה. אֲפִלּוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים אוֹמְרוֹת: ׳מֵת אִישׁ פְּלוֹנִי׳ – דַּיּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֲפִלּוּ שָׁמַע מִן הַתִּינוֹקוֹת אוֹמְרִים: ׳הֲרֵי אָנוּ הוֹלְכִין לִסְפֹּד וְלִקְבֹּר אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי׳ – בֵּין שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן וּבֵין שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן.

רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא אוֹמֵר: בִּישְׂרָאֵל – עַד שֶׁיִּהְיֶה מִתְכַּוֵּן. וּבַגּוֹי, אִם הָיָה מִתְכַּוֵּן – אֵין עֵדוּתוֹ עֵדוּת: ו. מְעִידִין לְאוֹר הַנֵּר וּלְאוֹר הַלְּבָנָה, וּמַשְׁכִּימִין עַל־פִּי בַּת קוֹל. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁעָמַד עַל רֹאשׁ הָהָר וְאָמַר: 'אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת' – הָלְכוּ וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אָדָם, וְהִשְׁכִּיחוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְּצַלְמוֹן בְּאֶחָד שֶׁאָמַר: 'אֲנִי אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי, נִשְׁכַּנִי נָחָשׁ, וַהֲרֵי אֲנִי מֵת' – וְהָלְכוּ וְלֹא הִכִּירוּהוּ, וְהִשְׁכִּיחוּ אֶת אִשְׁתּוֹ: ז. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: כְּשֶׁיָּרַדְתִּי לִנְהַרְדְּעָא לְעַבֵּר הַשָּׁנָה, מָצָאתִי נְחֶמְיָה אִישׁ בֵּית דְּלִי, אָמַר לִי: 'שָׁמַעְתִּי שֶׁאֵין מַשְׁכִּיחִין אֶת הָאִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי עֵד אֶחָד, אֶלָּא רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא'. וְנוֹמֵתִי לוֹ: 'כֵּן הַדְּבָרִים'. אָמַר לִי: 'אֱמֹר לָהֶם מִשְּׁמִי: אַתֶּם יוֹדְעִים שֶׁהַמְּדִינָה מְשֻׁבָּשֶׁת בְּגִיסוֹת, מְקֻבָּלַנִי מֵרַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן, שֶׁמַּשְׁכִּיחִין אֶת הָאִשָּׁה עַל־פִּי עֵד אֶחָד'. וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי הַדְּבָרִים לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל, שָׁמַח לִדְבָרַי, וְאָמַר: 'מָצָאנוּ חָבֵר לְרַבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא'. מִתּוֹךְ הַדְּבָרִים נִזְכַּר רַבָּן גַּמְלִיאֵל, שֶׁנֶּהֶרְגוּ הָרוֹגִים בְּתֵל אַרְזָא, וְהִשִּׁיא רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן נְשׁוֹתֵיהֶם עַל־פִּי עֵד אֶחָד. וְהֶחְזִקוּ לִהְיוֹת מַשְׁכִּיחִין עַל־פִּי עֵד אֶחָד. וְהֶחְזִקוּ לִהְיוֹת מַשְׁכִּיחִין עַד מִפִּי עֵד, מִפִּי עֶבֶד, מִפִּי אִשָּׁה, מִפִּי שִׁפְחָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמְרִים: אֵין מַשְׁכִּיחִין אֶת הָאִשָּׁה עַל־פִּי עֵד אֶחָד. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא עַל־פִּי אִשָּׁה וְלֹא עַל־פִּי עֶבֶד, וְלֹא עַל־פִּי שִׁפְחָה, וְלֹא עַל־פִּי קְרוֹבִים. אָמְרוּ לוֹ: מַעֲשֶׂה בִּבְנֵי לֵוִי, שֶׁהָלְכוּ לְצַעַר עִיר הַתְּמָרִים, וְחָלָה אֶחָד מֵהֶם בַּדֶּרֶךְ, וֶהֱבִיאוּהוּ בַּפֻּנְדָּק, וּבַחֲזָרָתָם אָמְרוּ לַפֻּנְדָּקִית: 'אַיֵּה חֲבֵרֵנוּ'? אָמְרָה לָהֶם: 'מֵת וּקְבַרְתִּיו' – וְהִשִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. אָמְרוּ לוֹ: וְלֹא תְּהֵא כֹּהֶנֶת כַּפֻּנְדָּקִית? אָמַר לָהֶם: לְכִשֶּׁתְּהֵא פֻּנְדָּקִית נֶאֱמֶנֶת! הַפֻּנְדָּקִית הוֹצִיאָה לָהֶם מַקְלוֹ וְתַרְמִילוֹ וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ:

נִשְׁלְמָה מַסֶּכֶת יְבָמוֹת

מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת פֶּרֶק א

א. בְּתוּלָה נִשֵּׂאת לְיוֹם הָרְבִיעִי, וְאַלְמָנָה לְיוֹם הַחֲמִישִׁי; שֶׁפַּעֲמַיִם בַּשַּׁבָּת בָּתֵּי דִינִין יוֹשְׁבִין בַּעֲיָרוֹת, בְּיוֹם הַשֵּׁנִי וּבְיוֹם הַחֲמִישִׁי, שֶׁאִם הָיָה לוֹ טַעֲנַת בְּתוּלִים, הָיָה מַשְׁכִּים לְבֵית־דִּין: ב. בְּתוּלָה – כְּתֻבָּתָהּ מָאתַיִם. וְאַלְמָנָה – מָנֶה. בְּתוּלָה אַלְמָנָה, גְּרוּשָׁה, וַחֲלוּצָה מִן הָאֵרוּסִין – כְּתֻבָּתָן מָאתַיִם, וְיֵשׁ לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִים. הַגִּיּוֹרֶת, וְהַשְּׁבוּיָה, וְהַשִּׁפְחָה שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְגַּיְּרוּ, וְשֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ, פְּחוּתוֹת מִבְּנוֹת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד – כְּתֻבָּתָן מָאתַיִם, וְיֵשׁ לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִים: ג. הַגָּדוֹל שֶׁבָּא עַל הַקְּטַנָּה, וְקָטָן שֶׁבָּא עַל הַגְּדוֹלָה, וּמֵכַּת עֵץ – כְּתֻבָּתָן מָאתַיִם, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מֵכַּת

עֵץ, כְּתֻבָּתָהּ מָנֶה: ד. בְּתוּלָה אַלְמָנָה, גְּרוּשָׁה, וַחֲלוּצָה מִן הַנִּשּׂוּאִין - כְּתֻבָּתָן מָנֶה, וְאֵין לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִים. הַגִּיּוֹרֶת, וְהַשְּׁבוּיָה, וְהַשִּׁפְחָה, שֶׁנִּפְדּוּ, וְשֶׁנִּתְגַּיְּרוּ, וְשֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ, יְתֵרוֹת עַל בְּנוֹת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד - כְּתֻבָּתָן מָנֶה, וְאֵין לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִין: ה. הָאוֹכֵל אֵצֶל חָמִיו בִּיהוּדָה שֶׁלֹּא בְּעֵדִים, אֵינוֹ יָכוֹל לִטְעוֹן טַעֲנַת בְּתוּלִים, מִפְּנֵי שֶׁמִּתְיַחֵד עִמָּהּ. אַחַת אַלְמְנַת יִשְׂרָאֵל וְאַחַת אַלְמְנַת כֹּהֵן, כְּתֻבָּתָן מָנֶה. בֵּית־דִּין שֶׁל כֹּהֲנִים הָיוּ גּוֹבִין לַבְּתוּלָה אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז, וְלֹא מִחוּ בְיָדָם חֲכָמִים: ו. הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה, וְלֹא מָצָא לָהּ בְּתוּלִים, הִיא אוֹמֶרֶת: 'מִשֶּׁאֵרַסְתַּנִי נֶאֱנַסְתִּי, וְנִסְתַּחֲפָה שָׂדֶךְ'. וְהַלָּה אוֹמֵר: 'לֹא כִי, אֶלָּא עַד שֶׁלֹּא אֵרַסְתִּיךְ, וְהָיָה מִקְחִי מֻקָּח טָעוּת' - רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים: נֶאֱמָנֶת. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּין! אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת בְּעוּלָה עַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס, וְהִטְעָתוּ, עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ: ז. הִיא אוֹמֶרֶת: 'מֵכַת עֵץ אֲנִי'. וְהוּא אוֹמֵר: 'לֹא כִי, אֶלָּא דְּרוֹסַת אִישׁ אַתְּ' - רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים: נֶאֱמָנֶת. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּין! אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת דְּרוֹסַת אִישׁ, עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ: ח. רָאוּהָ מְדַבֶּרֶת עִם אֶחָד בַּשּׁוּק אָמְרוּ לָהּ: 'מַה טִּיבוֹ שֶׁל זֶה?' - 'אִישׁ פְּלוֹנִי וְכֹהֵן הוּא'. רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים: נֶאֱמֶנֶת. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּין! אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת דְּרוֹסַת אִישׁ, עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ: ט. הָיְתָה מְעֻבֶּרֶת, וְאָמְרוּ לָהּ: 'מַה טִּיבוֹ שֶׁל עֻבָּר זֶה?' - 'מֵאִישׁ פְּלוֹנִי וְכֹהֵן הוּא'. רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים: נֶאֱמֶנֶת. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּין! אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת מְעֻבֶּרֶת לְנָתִין וּלְמַמְזֵר, עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ: י. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מַעֲשֶׂה בְּתִינוֹקֶת שֶׁיָּרְדָה לְמַלְאוֹת מַיִם מִן הָעַיִן, וְנֶאֱנָסָה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: אִם רֹב אַנְשֵׁי הָעִיר מַשְׂיְאִין לַכְּהֻנָּה, - הֲרֵי זוֹ תִּנָּשֵׂא לַכְּהֻנָּה:

מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת פֶּרֶק ב

א. הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְאָרְמְלָה אוֹ שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה, הִיא אוֹמֶרֶת: 'בְּתוּלָה נְשָׂאתַנִי'. וְהוּא אוֹמֵר: 'לֹא כִי אֶלָּא אַלְמָנָה נְשָׂאתִיךְ'. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁיָּצְתָה בְּהִינּוּמָא וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ - כְּתֻבָּתָהּ מָאתַיִם. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר: אַף חִלּוּק קְלָיוֹת רְאָיָה: ב. וּמוֹדָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בְּאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'שָׂדֶה זוֹ שֶׁל אָבִיךָ הָיְתָה, וּלְקַחְתִּיהָ הֵימֶנּוּ' - שֶׁהוּא נֶאֱמָן, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר, הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר. וְאִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהִיא שֶׁל אָבִיו, וְהוּא אוֹמֵר: 'לְקַחְתִּיהָ הֵימֶנּוּ' - אֵינוֹ נֶאֱמָן: ג. הָעֵדִים שֶׁאָמְרוּ: 'כְּתַב יָדֵינוּ הוּא זֶה, אֲבָל אֲנוּסִים הָיִינוּ', 'קְטַנִּים הָיִינוּ', 'פְּסוּלֵי עֵדוּת הָיִינוּ' - הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים. וְאִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהוּא

כְּתַב יָדָם, אוֹ שֶׁהָיָה כְּתַב יָדָם יוֹצֵא מִמָּקוֹם אַחֵר - אֵינָן נֶאֱמָנִין: ד. זֶה אוֹמֵר: 'זֶה כְּתַב יָדִי, וְזֶה כְּתַב יָדוֹ שֶׁל חֲבֵרִי', וְזֶה אוֹמֵר: 'זֶה כְּתַב יָדִי, וְזֶה כְּתַב יָדוֹ שֶׁל חֲבֵרִי' - הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין. זֶה אוֹמֵר: 'זֶה כְּתַב יָדִי', וְזֶה אוֹמֵר: 'זֶה כְּתַב יָדִי', צְרִיכִים לְצָרֵף עִמָּהֶם אַחֵר, דִּבְרֵי רַבִּי; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינָן צְרִיכִין לְצָרֵף עִמָּהֶם אַחֵר, אֶלָּא נֶאֱמָן אָדָם לוֹמַר: 'זֶה כְּתַב יָדִי': ה. הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה: 'אִשְׁתּ־אִישׁ הָיִיתִי, וּגְרוּשָׁה אָנִי' - נֶאֱמֶנֶת, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר, הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר. וְאִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהָיְתָה אִשְׁתּ־אִישׁ, וְהִיא אוֹמֶרֶת: 'גְּרוּשָׁה אָנִי' - אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. אָמְרָה: 'נִשְׁבֵּיתִי וּטְהוֹרָה אָנִי' - נֶאֱמֶנֶת, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר, הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר. וְאִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁנִּשְׁבֵּית, וְהִיא אוֹמֶרֶת: 'טְהוֹרָה אָנִי' - אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. וְאִם מִשֶּׁנִּשְׁאת בָּאוּ עֵדִים - הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא: ו. שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁנִּשְׁבּוּ, זֹאת אוֹמֶרֶת: 'נִשְׁבֵּיתִי וּטְהוֹרָה אָנִי', וְזֹאת אוֹמֶרֶת: 'נִשְׁבֵּיתִי וּטְהוֹרָה אָנִי' - אֵינָן נֶאֱמָנוֹת. וּבִזְמַן שֶׁהֵן מְעִידוֹת זוֹ אֶת זוֹ - הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנוֹת: ז. וְכֵן שְׁנֵי אֲנָשִׁים, זֶה אוֹמֵר: 'כֹּהֵן אָנִי', וְזֶה אוֹמֵר: 'כֹּהֵן אָנִי' - אֵינָן נֶאֱמָנִין. וּבִזְמַן שֶׁהֵן מְעִידִין זֶה אֶת זֶה - הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין: ח. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין מַעֲלִין לַכְּהֻנָּה עַל־פִּי עֵד אֶחָד. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אֵימָתַי? בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ עוֹרְרִין. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁאֵין עוֹרְרִין, מַעֲלִין לַכְּהֻנָּה עַל־פִּי עֵד אֶחָד. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן הַסְּגָן: מַעֲלִין לַכְּהֻנָּה עַל־פִּי עֵד אֶחָד: ט. הָאִשָּׁה שֶׁנִּחְבְּשָׁה בִּידֵי גּוֹיִם: עַל־יְדֵי מָמוֹן - מֻתֶּרֶת לְבַעְלָהּ. עַל־יְדֵי נְפָשׁוֹת - אֲסוּרָה לְבַעְלָהּ. עִיר שֶׁכְּבָשָׁהּ כַּרְכּוֹם - כָּל כֹּהֲנוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בְּתוֹכָהּ, פְּסוּלוֹת. וְאִם יֵשׁ לָהֶן עֵדִים, אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה - הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין. וְאֵין אָדָם נֶאֱמָן עַל־יְדֵי עַצְמוֹ. אָמַר רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב: הַמָּעוֹן הַזֶּה, לֹא זָזָה יָדָהּ מִתּוֹךְ יָדִי מִשָּׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ גּוֹיִם לִירוּשָׁלַיִם וְעַד שֶׁיָּצְאוּ. אָמְרוּ לוֹ: אֵין אָדָם מֵעִיד עַל־יְדֵי עַצְמוֹ: י. וְאֵלּוּ נֶאֱמָנִין לְהָעִיד בִּגְדָלָן מַה שֶּׁרָאוּ בְּקָטְנָן: נֶאֱמָן אָדָם לוֹמַר: 'זֶה כְּתַב יָדוֹ שֶׁל אַבָּא', וְ'זֶה כְּתַב יָדוֹ שֶׁל רַבִּי', וְ'זֶה כְּתַב יָדוֹ שֶׁל אָחִי'; 'זְכוֹר הָיִיתִי בִּפְלוֹנִית שֶׁיָּצְתָה בְּהִינּוֹמָא. וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ'. וְ'שֶׁהָיָה אִישׁ פְּלוֹנִי יוֹצֵא מִבֵּית הַסֵּפֶר, לִטְבֹּל לֶאֱכֹל בִּתְרוּמָה'. וְ'שֶׁהָיָה חוֹלֵק עִמָּנוּ עַל הַגֹּרֶן'. וְ'הַמָּקוֹם הַזֶּה בֵּית־הַפְּרָס'. וְ'עַד כָּאן הָיִינוּ בָּאִין בַּשַּׁבָּת'. אֲבָל אֵין אָדָם נֶאֱמָן לוֹמַר: 'דֶּרֶךְ הָיָה לִפְלוֹנִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה', 'מַעֲמָד וּמִסְפֵּד הָיָה לִפְלוֹנִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה':

מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת פֶּרֶק ג

א. אֵלּוּ נְעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶן קְנָס: הַבָּא עַל הַמְמְזֶרֶת וְעַל הַנְּתִינָה וְעַל הַכּוּתִית, הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַשִּׁפְחָה שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְגַּיְּרוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ פְּחוּתוֹת

מִבְּנוֹת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ וְעַל אֲחוֹת אָבִיו וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ וְעַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו וְעַל אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו וְעַל הַנִּדָּה - יֵשׁ לָהֶן קְנָס. אַף־עַל־פִּי שֶׁהֵן בְּהִכָּרֵת, אֵין בָּהֶן מִיתַת בֵּית־דִּין: ב. וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶן קְנָס, הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַשִּׁפְחָה שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְגַּיְּרוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ, יְתֵרוֹת עַל בְּנוֹת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁבוּיָה שֶׁנִּפְדֵּית - הֲרֵי הִיא בִּקְדֻשָּׁתָהּ, אַף־עַל־פִּי שֶׁגְּדוֹלָה. הַבָּא עַל בִּתּוֹ, עַל בַּת בִּתּוֹ, עַל בַּת בְּנוֹ, עַל בַּת אִשְׁתּוֹ, עַל בַּת בְּנָהּ, עַל בַּת בִּתָּהּ - אֵין לָהֶן קְנָס, מִפְּנֵי שֶׁמִּתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁמִּיתָתוֹ בִּידֵי בֵּית־דִּין. וְכָל הַמִּתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, אֵין מְשַׁלֵּם מָמוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כא, כב): "וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ": ג. נַעֲרָה שֶׁנִּתְאָרְסָה וְנִתְגָּרְשָׁה, רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: אֵין לָהּ קְנָס. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: יֵשׁ לָהּ קְנָס, וּקְנָסָהּ לְעַצְמָהּ: ד. הַמְפַתֶּה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים, וְהָאוֹנֵס אַרְבָּעָה: הַמְפַתֶּה נוֹתֵן בֹּשֶׁת, וּפְגָם, וּקְנָס. מוֹסִיף עָלָיו אוֹנֵס, שֶׁנּוֹתֵן אֶת הַצַּעַר. מַה בֵּין הָאוֹנֵס לַמְפַתֶּה? הָאוֹנֵס נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר, וְהַמְפַתֶּה אֵינוֹ נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר. הָאוֹנֵס נוֹתֵן מִיָּד, וְהַמְפַתֶּה לִכְשֶׁיּוֹצִיא. הָאוֹנֵס שׁוֹתֶה בַּעֲצִיצוֹ, וְהַמְפַתֶּה אִם רָצָה לְהוֹצִיא - מוֹצִיא: ה. כֵּיצַד שׁוֹתֶה בַּעֲצִיצוֹ? אֲפִלּוּ הִיא חִגֶּרֶת, אֲפִלּוּ הִיא סוּמָא, וַאֲפִלּוּ הִיא מֻכַּת שְׁחִין. נִמְצָא בָּהּ דְּבַר עֶרְוָה, אוֹ שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לָבוֹא בְּיִשְׂרָאֵל, אֵינוֹ רַשַּׁאי לְקַיְּמָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כב, כט): "וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה" - אִשָּׁה הָרְאוּיָה לוֹ: ו. יְתוֹמָה שֶׁנִּתְאָרְסָה וְנִתְגָּרְשָׁה - רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: הַמְפַתֶּה פָּטוּר, וְהָאוֹנֵס חַיָּב: ז. אֵיזוֹהִי בֹּשֶׁת? הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ. פְּגָם? רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא שִׁפְחָה נִמְכֶּרֶת, כַּמָּה הָיְתָה יָפָה וְכַמָּה הִיא יָפָה. קְנָס - שָׁוֶה בְּכָל אָדָם. וְכָל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קִצְבָּה מִן הַתּוֹרָה - שָׁוֶה בְּכָל אָדָם: ח. כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מֻכָּר - אֵין קְנָס. וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קְנָס - אֵין מֻכָּר. קְטַנָּה - יֵשׁ לָהּ מֻכָּר וְאֵין לָהּ קְנָס. נַעֲרָה - יֵשׁ לָהּ קְנָס וְאֵין לָהּ מֻכָּר. הַבּוֹגֶרֶת - אֵין לָהּ לֹא מֻכָּר וְלֹא קְנָס: ט. הָאוֹמֵר: 'פִּתִּיתִי אֶת בִּתּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי' - מְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם עַל־פִּי עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קְנָס. הָאוֹמֵר: 'גָּנַבְתִּי וְטָבַחְתִּי וּמָכַרְתִּי' - מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן עַל־פִּי עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. 'הֵמִית שׁוֹרִי אֶת פְּלוֹנִי אוֹ שׁוֹרוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי' - הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם עַל־פִּי עַצְמוֹ. 'הֵמִית שׁוֹרִי עַבְדּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי' - אֵינוֹ מְשַׁלֵּם עַל־פִּי עַצְמוֹ. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַמְשַׁלֵּם יָתֵר עַל מַה שֶּׁהִזִּיק, אֵינוֹ מְשַׁלֵּם עַל־פִּי עַצְמוֹ:

[בא מג:]

(יום ראשון; שְׁמוֹת קמז-קמח)

עִלָּאָה, דְּכָלִיל כָּל אַרְבָּעָה בָּתִּים, בְּרָזָא דִּנְהִירוּ עִלָּאָה, דְּנָפְקָא מֵאַיִן.

וְכָל אִנּוּן אַרְבָּעָה אִתְרְמִיזוּ הָכָא, קַדֵּשׁ: דָּא קְדֻשָּׁה עִלָּאָה. רָזָא דְּחָכְמְתָא עִלָּאָה, דְּמִתַּמָּן כֹּלָּא אִתְקַדָּשׁ, בְּרָזָא דְּגָנִיזוּ עִלָּאָה, דְּאִתְקְרֵי קַדֵּשׁ. לִי: דָּא בִּינָה, רָזָא דְּעִלְמָא עִלָּאָה, הֵיכָלָא פְּנִימָאָה. כָּ״ל: רָזָא דְּחֶסֶד, בְּכָל דּוּכְתָּא, בֵּין לְעֵילָּא בֵּין לְתַתָּא. בְּכוֹ״ר: דָּא בֶּן בְּכוֹר, דִּכְתִיב (שמות ד, כב): בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל, וְהַאי בֶּן בְּכוֹר, כָּלִיל כָּל סִטְרִין, וְכָל גַּוְונִין. וּבְגִין כָּךְ, קְרָא כָּלִיל כֻּלְּהוּ אַרְבַּע, בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא עִלָּאָה. אֲבָל דָּא בְּאוֹרַח כְּלָל, לְמִנְדַּע דְּכֹלָּא כָּלִיל בְּהַאי, אֲבָל בְּאוֹרַח פְּרָט, כָּל חַד בִּלְחוֹדוֹי, דָּא אִיהוּ פַּרְשְׁתָּא קַדְמָאָה, דְּכָלִיל כָּל שְׁאַר פָּרְשָׁיִין.

פָּרָשָׁה תִּנְיָינָא, וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ וְגוֹ׳, דָּא בִּינָה, דְּהָא בְּפַרְשְׁתָּא דָּא, אִיהִי יְצִיאַת מִצְרַיִם, דַּהֲוָה מִסִּטְרָא דְּיוּבְלָא. וְעַל דָּא שִׁירוּתָא דִּילָהּ וְהָיָ״ה, דְּהָא מִלָּה דָּא אִיהִי בְּיוּבְלָא. וּבְגִין כָּךְ שְׁמָא דִּילָהּ וְהָיָ״ה, דְּלֵית וְהָיָה אֶלָּא בַּאֲתָר דָּא, דְּאִיהוּ זַמִּין לְאִתְמַשְׁכָּא לְתַתָּא, וּלְאַנְהָרָא בּוּצִינִין, וּלְאִשְׁתַּכְּחָא בְּדַרְגָּא תַּתָּאָה, וְכֹלָּא בְּרָזָא חַדָּא. וּבְגִין דְּאִיהוּ בְּאוֹרַח טָמִיר, לָא אִקְרֵי בְּאִתְגַּלְיָיא בִּשְׁמָא דָּא, אֶלָּא אִתְמְסַר לְחַכִּימִין לְמִנְדַּע. וְעַל דָּא אִתְרְשִׁים בִּשְׁמָא קַדִּישָׁא, בְּמִלָּה דָּא.

פָּרָשָׁה תְּלִיתָאָה, שְׁמַע, דָּא אִיהוּ רָזָא דִּימִינָא, דְּאִקְרֵי חֶסֶד עִלָּאָה. דְּאִיהוּ קָא מְיַחֵד יְחוּדָא דְּכֹלָּא לְאַרְבָּעָה סִטְרִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסַדֵּר בֵּיהּ, סִדּוּרָא דְּכָל עָלְמָא, וְדָא אִיהוּ דְּקָא מִתְפַּשַּׁט בְּכָל סִטְרִין, אֲפִילּוּ גּוֹ תְּהוֹמֵי תַּתָּאֵי. בְּדָא קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא בָּרָא עָלְמָא, כַּד אִתְעַטָּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִטּוּפָא דְּזַהֲרָא, וְדָא דְּקָא מְיַחֵד יְחוּדָא, וּבְגִין כָּךְ, שְׁמַע סָמִיךְ לְוְהָיָ״ה.

יְחוּדָא דְּכָל יוֹמָא, אִיהוּ, יְחוּדָא לְמִנְדַּע וּלְשַׁוָּאָה רְעוּתָא. יְחוּדָא דָּא הָא אַמָּרַן בְּכַמָּה דּוּכְתֵּי, יְחוּדָא דְּכָל יוֹמָא, אִיהוּ יְחוּדָא דְּקָרָא (דברים ו, ד): שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ

יְיָ הָא כְּלְהוּ חַד, וְעַל דָּא אִקְרֵי אֶחָד. הָא תְּלַת שְׁמָהָן אִנּוּן, הֵיךְ אִנּוּן חַד, וְאַף עַל גַּב דְּקָרִינָן אֶחָד, הֵיךְ אִנּוּן חַד.

אֶלָּא, בְּחֶזְיוֹנָא דְּרוּחַ קֻדְשָׁא אִתְיְדָע, וְאִנּוּן בְּחֵיזוּ דְּעִינָא סְתִימָא, לְמִנְדַּע דְּתְלָתָא אִלֵּין אֶחָד. וְדָא אִיהוּ רָזָא דְּקוֹל דְּאִשְׁתְּמַע, קוֹל אִיהוּ חַד, וְאִיהוּ תְּלָתָא גַּוְונִין, אֶשָּׁא וְרוּחָא וּמַיָּא, וְכֻלְּהוּ חַד, בְּרָזָא דְּקוֹל. אוֹף הָכָא: יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אִנּוּן חַד. תְּלָתָא גַּוְונִין, וְאִנּוּן חַד.

וְדָא אִיהוּ קוֹל דְּעָבִיד בַּר נָשׁ בִּיחוּדָא, וּלְשַׁוָּואָה רְעוּתֵיהּ בִּיחוּדָא דְּכֹלָּא, מֵאֵין סוֹף עַד סוֹפָא דְּכֹלָּא, בְּהַאי קוֹל דְּקָא עָבִיד בְּהָנֵי תְּלָתָא דְּאִנּוּן חַד. וְדָא אִיהוּ יִחוּדָא דְּכָל יוֹמָא, דְּאִתְגְּלֵי בְּרָזָא דְּרוּחַ קוּדְשָׁא.

וְכַמָּה גַּוְונִין דְּיִחוּדָא אִתְעֲרוּ, וְכֻלְּהוּ קְשׁוֹט. מַאן דְּעָבִיד הַאי עָבִיד. וּמַאן דְּעָבִיד הַאי עָבִיד. אֲבָל הַאי יִחוּדָא דְּקָא אָנָן מִתְעָרֵי מִתַּתָּא, בְּרָזָא דְּקוֹל דְּאִיהוּ חַד, דָּא הוּא בְּרִירָא דְּמִלָּה, הַאי בִּכְלָלָא, לְבָתַר פָּרָט, כִּדְקָאַמְרָן.

פָּרָשָׁה רְבִיעָאָה, הוּא רָזָא דְּדִינָא קַשְׁיָא (דְּבָרִים יא, טז): הִשָּׁמְרוּ לָכֶם. אִלֵּין אִנּוּן תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא. וּתְפִלִּין דְּדְרוֹעָא, כְּגַוְונָא דָּא בְּחַד בֵּיתָא, וְהָא אִתְעַרְנָא בְּהוּ, וְכֻלְּהוּ רָזָא חַדָּא.

קְשָׁרָא דִּתְפִלִּין דְּרֵישָׁא, אִיהוּ דָּלֶ"ת, וְעַל דָּא כְּתִיב (שְׁמוֹת לג, כג): וְרָאִיתָ אֶת אֲחֹרָי. וְעַל דָּא אִיהוּ לַאֲחוֹרָא, וְתַמָּן אִתְקַשַּׁר כֹּלָּא בְּקְשָׁרָא חַדָּא.

וְאִיהִי, כַּד מַנְּחַת אִלֵּין תְּפִלִּין דְּדְרוֹעָא לְאִתְקַשְׁרָא, אִית קְשָׁרָא אַחֲרָא, רָזָא דִּבְרִית קַדִּישָׁא, רָזָא דָּא, כְּמָה דְּאִתְעַר בְּכַמָּה דּוּכְתֵּי, וְכֹלָּא רָזָא חַדָּא. זַכָּאִין אִנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּיַדְעִין רָזָא דָּא, וְאִצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לַאֲנָחָא לוֹן כָּל יוֹמָא, לְמֶהֱוֵי בְּדִיוּקְנָא עִלָּאָה, וְעָלֵיהּ כְּתִיב (דְּבָרִים כח, י): וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְיָ נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ. בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

[בְּשַׁלַּח מד.]

(יום שני; שְׁמוֹת קמט-קנ)

פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם וְלֹא נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְגוֹ׳. רִבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח (חֲבַקּוּק ג, א): תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק הַנָּבִיא עַל שְׁגִיוֹנוֹת. הַאי קְרָא קַשְׁיָא, וְאִית לְאִסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, מַאי שְׁנָא תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק הַנָּבִיא, יַתִּיר מִכָּל שְׁאַר נְבִיאֵי עָלְמָא, דְּלָא כְּתִיב בְּהוּ תְּפִלָּה לִישַׁעְיָה הַנָּבִיא, אוֹ לִירְמְיָה, אוֹ לִיחֶזְקֵאל, אוֹ לְהוֹשֵׁעַ, אוֹ לִשְׁאַר נְבִיאֵי עָלְמָא.

אֶלָּא הָכִי תָּנִינָן, אֱלִישָׁע זָכָה בְּהַאי עָלְמָא מַה דְּלָא זָכָה נְבִיאָה אָחֳרָא, בַּר מִמֹּשֶׁה. תָּא חֲזִי, מַאי כְּתִיב (מְלָכִים ב׳ ד, ח): וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע אֶל שׁוּנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְּדוֹלָה. מַאי אִשָּׁה גְּדוֹלָה. אֶלָּא גְּדוֹלָה בְּעוֹבָדָהָא, דְּכָל בְּנֵי בֵיתָא, מִשְׁתַּבְּחִין בָּהּ, וְהִיא עִקָּרָא דְּבֵיתָא, וּבְגִין דְּבַעֲלָהּ לָא הֲוָה שְׁכִיחַ בְּבֵיתָא, לְמֶהֱוֵי עִקָּרָא, לָא הֲוָה אִדְכַּר הוּא, אֶלָּא הִיא.

וְתוּ, וְשָׁם אִשָּׁה גְּדוֹלָה: גְּדוֹלָה עַל כָּל שְׁאַר נְשֵׁי עָלְמָא, דְּהָא שְׁאַר נְשֵׁי עָלְמָא, כַּד חָמָאן אוּשְׁפִּיזָא בְּבֵיתָא, מִצְטַעֲרָן בֵּיהּ, וְדָחֲקָן בֵּיהּ כָּל שֶׁכֵּן לְאַפָּקָא עָלֵיהּ מָמוֹנָא, וְהִיא חֲדַת בֵּיהּ בְּאוּשְׁפִּיזָא, וּלְאַפָּקָא עָלֵיהּ מָמוֹנָא, כָּל שֶׁכֵּן כְּיוָן דְּחָמַת לֵיהּ לֶאֱלִישָׁע חֲדַת בֵּיהּ לַחֲדָא. וְעַל דָּא, שְׁבָחָא דְּכֻלָּא דְּאִתְתָּא הִיא, דְּהָא אוּשְׁפִּיזָא דְּבֵיתָא דְּאִתְתָּא הִיא. וּבְגִין כָּךְ וְשָׁם אִשָּׁה גְּדוֹלָה, גְּדוֹלָה עַל שְׁאַר נָשִׁין.

וַתֹּאמֶר אֶל אִישָׁהּ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא, בְּמָה יָדְעָה. אֶלָּא הָא אוּקְמוּהָ חַבְרַיָּא, דְּשׁוּשִׁיפָא חִוָּורָא זְרִיקַת לֵיהּ בְּעַרְסֵיהּ. וְלָא חָמַת בֵּיהּ קֻרְיֵי מֵעוֹלָם, וְלָא אַעְבָּר זְבוּבָא בְּפָתוֹרֵיהּ.

הָנֵי מִילֵי קַשְׁיָן, אִי תֵּימָא דְּלָא חָמַת בֵּיהּ קֻרְיֵי, הָא סַגִּיאִין אִינּוּן בְּנֵי נָשָׁא הָכִי בְּעָלְמָא, מַה שְׁנוּיָא הָכָא. וְאִי תֵּימָא דְּלָא עָבַר זְבוּבָא בְּפָתוֹרֵיהּ. אַמַּאי כְּתִיב, הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי, וְכִי הִיא יְדִעַת, וְלָא אָחֳרָא,

וְהָא כָּל אִנּוּן דְּחָמוּ לֵיהּ אָכִיל בְּפָתוֹרֵיהּ הֲווֹ יַדְעֵי.

אֶלָּא שַׁפִּיר קָאֲמַרַת, אֲבָל הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי, הֵיא יַדְעָה, וְלָא אָחֳרָא, בְּגִין דְּהֵיא מְתַקְּנַת עַרְסֵיהּ, בְּשַׁעֲתָא דְּשָׁכִיב בְּלֵילְיָא, וּבְשַׁעֲתָא דְּקָאִים בְּצַפְרָא. וְהַאי דְּקַאֲמְרֵי דְּשׁוּשִׁיפָּא חִוָּרָא זְרִיקַת לֵיהּ בְּעַרְסֵיהּ, הָכִי הֲוָה, וּבָהּ יַדְעָה, דְּאָרְחָא דְּעָלְמָא, כֵּיוָן דְּקָאִים בַּר נָשׁ מֵעַרְסֵיהּ, סָלִיק שׁוּשִׁיפָּא דְּנָאִים בָּהּ, רֵיחָא מְנוּוָלָא. וְהַאי, בְּשַׁעֲתָא דְּסַלְקַת הַהוּא שׁוּשִׁיפָּא מֵעַרְסֵיהּ, הֲוָה סָלִיק רֵיחִין, כְּרֵיחִין דְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. אָמְרָה אִי לָאו דְּקַדִּישָׁא הוּא, וּקְדֻשָּׁה דְּמָרֵיהּ עָלֵיהּ, לָא סָלִיק רֵיחָא קַדִּישָׁא הָכִי.

בְּגִינֵי כָּךְ, בָּעֵי לְאִתְפָּרְשָׁא מִן בֵּיתָא, דְּלָא אִזְדְּהַר בַּר נָשׁ כָּל כָּךְ בְּבֵיתָא. אֲבָל אַמְרַת (מְלָכִים ב׳ ד, י): נַעֲשֶׂה נָּא עֲלִיַּת קִיר קְטַנָּה וְנָשִׂים לוֹ שָׁם מִטָּה וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה, אַרְבַּע אִלֵּין לָמָּה. אֶלָּא בְּגִין דְּאִנּוּן תִּקּוּנָא דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִתְקְרִיאַת עֲלִיַּית קִיר, וְהָכִי אִתְקְרִיא, כְּמָה דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה לח, ב): וַיַּסֵּב חִזְקִיָּה פָּנָיו אֶל הַקִּיר.

מִטָּה וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה, לָאו אִנּוּן כְּתִיקוּן דְּשִׁמּוּשָׁא, דְּהָא כִּסֵּא קָא בָּעֵי בְּקַדְמֵיתָא, וּלְבָתַר שֻׁלְחָן, לְבָתַר מְנוֹרָה, לְבָתַר מִטָּה, אֲמַאי אַקְדִּימַת מִטָּה. בְּגִין דְּהֵיא חֲבִיבָה עָלֵיהּ יַתִּיר מִכֹּלָּא, וְאַקְדִּים בַּר נָשׁ מַה דְּחָבִיב עָלֵיהּ.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה (מְלָכִים ב׳ ד, יא). וַיְהִי הַיּוֹם, מַאן הוּא יוֹמָא דָּא. אֶלָּא כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. וְתָא חֲזֵי. הַהוּא יוֹמָא, יוֹמָא טָבָא דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הֲוָה, דְּאִתְפְּקָדוּ בֵּיהּ עֲקָרוֹת דְּעָלְמָא, וְאִתְפַּקְּדָן בֵּיהּ בְּנֵי עָלְמָא. קְרָא לַשּׁוּנַמִּית וְאָמַר (שָׁם, יג): הִנֵּה חָרַדְתְּ אֵלֵינוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת. בְּגִינֵי כָּךְ, אִצְטְרִיכְנָא לְעַיְנָא יוֹמָא דָּא בְּדִינֵי דְּעָלְמָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּאִין בְּיוֹמָא דָּא

[בְּשַׁלַּח מד:]

(יוֹם שְׁלִישִׁי; שְׁמוֹת קנא-קנב)

לְעָלְמָא, וּבְגִין דְּאִתְפָּרַשְׁנָא בִּלְחוֹד בַּאֲתָר דָּא, אִצְטְרִיכְנָא לְאִסְתַּכְּלָא בִּרְגִיזוּ דְּעָלְמָא.

וּמַה לַּעֲשׂוֹת לָךְ הֵיאַךְ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שַׂר הַצָּבָא (שָׁם). וְכִי מִלָּה דָּא לְמָה אִצְטְרִיכָא לְגַבֵּי אִתְּתָא, דְּלָא נַפְקַת וְלָא אַזְלַת וְלָא עָאלַת בְּהֵיכְלָא דְּמַלְכָּא. אֶלָּא, יוֹמָא דָּא הַוָּה גָּרִים, דְּכָל בְּנֵי עָלְמָא יִתְבִּין בְּדִינָא, וּבְהַהוּא יוֹמָא אִקְרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֶלֶךְ. הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט. אָמַר לָהּ, אִי אַתְּ אִצְטְרִיךְ לָךְ לְגַבֵּי מַלְכָּא עִלָּאָה, עַל עוֹבָדִין דִּי בִּידָךְ.

וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יֹשֶׁבֶת. מַאי קָאָמְרַת. אֶלָּא בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא תַּלְיָא בְּעָלְמָא, לָא יִתְפָּרַשׁ בַּר נָשׁ בִּלְחוֹדוֹי, וְלָא יִתְרְשִׁים לְעֵילָּא, וְלָא יִשְׁתְּמוֹדְעוּן בֵּיהּ בִּלְחוֹדוֹי, דְּהָא בְּזִמְנָא דְּדִינָא תַּלְיָא בְּעָלְמָא, אִנּוּן דְּאִשְׁתְּמוֹדְעוּן וְרָשִׁימִין בִּלְחוֹדַיְיהוּ, אַף עַל גַּב דְּזַכָּאִין אִנּוּן, אִנּוּן אִתְּפְּסָן בְּקַדְמִיתָא. וְעַל דָּא, לָא לִבָּעֵי לֵיהּ לְאִינִישׁ, לְאִתְפָּרְשָׁא מִבֵּין עַמָּא לְעָלַם, דִּבְכָל זִמְנָא רַחֲמֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עַמָּא כֻּלְּהוּ כְּחַד. וּבְגִינֵי כָּךְ אָמְרָה, בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יֹשֶׁבֶת, וְלָא בְּעֵינָא לְאִתְפָּרְשָׁא מִנַּיְיהוּ, כְּמָה דְּעָבְדָנָא עַד יוֹמָא דֵּין.

וַיֹּאמֶר גֵּחֲזִי אֲבָל בֵּן אֵין לָהּ וְגוֹ׳ (שָׁם, יד). אָמַר לָהּ אֱלִישָׁע. הָא וַדַּאי שַׁעֲתָא קַיְימָא, דְּהָא יוֹמָא גָּרִים. וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אַתְּ חוֹבֶקֶת בֵּן. וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע. לַמּוֹעֵד וַדַּאי. לְבָתַר מִית. מַאי טַעֲמָא מִית. אֶלָּא בְּגִין דְּאִתְיְיהֵב לָהּ, וְלָא לְבַעְלָהּ. וּמֵאַתָּר דְּנוּקְבָא אִתְקָשָׁר, וּמַאן דְּאִתְקָשָׁר בְּנוּקְבָא, מוֹתָא אִזְדַּמְנַת קָמֵיהּ. מְנָא לָן דְּלָהּ אִתְיְיהִיב, דִּכְתִיב אַתְּ חוֹבֶקֶת בֵּן.

תָּא חֲזֵי, בְּאַבְרָהָם כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית יח, י): שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ, וְלֹא אֵלֶיהָ, אֵלֶיךָ וַדַּאי, בָּךְ אִתְקָשָׁר, וְלָא בְּנוּקְבָא. מַאן דְּאָתֵי מִסִּטְרָא דְּנוּקְבָא, מוֹתָא אַזְקְדִים לְרַגְלוֹי. וַתַּעַל וַתַּשְׁכִּיבֵהוּ עַל מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים, בְּגִין דְּתַמָּן חָמַת קְדֻשָּׁה עִלָּאָה מִכֻּלָּא.

וַיֹּאמֶר לָהּ הֲשָׁלוֹם לָךְ הֲשָׁלוֹם לְאִישֵׁךְ הֲשָׁלוֹם לַיֶּלֶד (מְלָכִים ב׳ ד, כו). מִכָּאן, דְּהִיא עִקָּרָא דְּבֵיתָא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּאִיהִי אַזְלַת אֲבַתְרֵיהּ, וְלֹא בַּעְלָהּ. וַיִּגַּשׁ גֵּחֲזִי לְהָדְפָהּ הָא אוּקְמוּהָ.

וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הַרְפֵּה לָהּ. מַאי שְׁנָא הָכָא דְּאָמַר אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְכַד הֲוָה בְּמָתָא אֱלִישָׁע. אֶלָּא הָכָא וַדַּאי אִישׁ הָאֱלֹהִים, דְּהָכָא חָזָא דּוּכְתֵּיהּ, וְלָא בְּמָתָא, וְלָא בְּשַׁעֲתָא דַּהֲווֹ בְּנֵי נְבִיאֵי קָמֵיהּ.

וַיְיָ׳ הֶעְלִים מִמֶּנִּי וגו׳, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית יט, כד): וַיְיָ הִמְטִיר עַל סְדֹם וְעַל עֲמֹרָה, דָּא בֵּי דִינָא דִּלְתַתָּא. וְלֹא הִגִּיד לִי, מַאי טַעֲמָא לֹא יָדַע אֱלִישָׁע. אֶלָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמָה אֲנָא קָטִיל לְהַאי, אִי אֵימָא לֵיהּ, לֹא יָמוּת, דְּהָא נְבִזְבָּזָא דִּילֵיהּ הוּא. וַדַּאי אִית לֵיהּ לְמֵימָת, דְּהָא אִתְּמַר, דִּכְתִיב אַתְּ חוֹבֶקֶת בֵּן, וּמֵאֲתַר דְּנוּקְבָּא גָּרִים מוֹתָא, וּבְגִינֵי כָּךְ לָא אָמַר לֵיהּ.

וַיֹּאמֶר לְגֵחֲזִי חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח מִשְׁעַנְתִּי בְיָדְךָ וָלֵךְ. וְהָא אוּקְמוּהָ וְאִסְתְּלַק נִיסָא מִנֵּיהּ. חַי יְיָ וְחֵי נַפְשְׁךָ אִם אֶעֱזָבֶךָּ, אֲמַאי כֵּיוָן דְּגֵיחֲזִי הֲוָה אָזִיל. אֶלָּא הֵיא יַדְעַת אָרְחוֹי דְּהַהוּא רָשָׁע דְּגֵיחֲזִי, דְּלָאו אִיהוּ כְּדַאי דְּיִשְׁתְּכַח נִיסָא עַל יְדוֹי.

וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל פִּיו וְעֵינָיו עַל עֵינָיו וְגוֹ׳ (מְלָכִים ב׳ ד, לד). אֲמַאי, אֶלָּא דְּאַשְׁגַּח אֱלִישָׁע וְיָדַע דְּאַתְרָא דָּא הוּא דְּגָרִים, דְּאִתְקְשָׁר בֵּיהּ הַשְׁתָּא. וַיָּשֶׂם פִּיו עַל פִּיו וְעֵינָיו עַל עֵינָיו, לְקַשְׁרָא לֵיהּ בְּאַתְרָא אָחֳרָא עִלָּאָה, אֲתָר דְּחַיִּין אִשְׁתְּכָחוּ בֵּיהּ.

וְלָא יָכִיל לְאַעְקְרָא לֵיהּ מֵאֲתָר דְּאִתְקַשָּׁר בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא, אֶלָּא אִתְעַר רוּחָא חָדָא מִלְּעֵילָּא, וְאִתְקְשַׁר בְּהַאי אֲתָר, וְאָתִיב לֵיהּ נַפְשֵׁיהּ. דְּאִי לָאו הָכִי לָא הֲוָה קָאִים לְעָלְמִין. וַיְזוֹרֵר הַנַּעַר עַד שֶׁבַע פְּעָמִים, וְלָא סָלִיק יַתִּיר, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים צ, י): יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה.

וְדָא הוּא חֲבַקּוּק נְבִיאָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר אַתְּ חוֹבֶקֶת בֵּן. אִי הָכִי חָבוּק מִבָּעֵי לֵיהּ, אֲמַאי חֲבַקּוּק תְּרֵי. אֶלָּא, חַד

[בְּשַׁלַּח מה.]

(יוֹם רְבִיעִי; שְׁמוֹת קנג-קנד)

דְּאִמֵּיהּ, וְחַד דְּאֱלִישָׁע, דְּאִתְחַבָּק עִמֵּיהּ. דָּבָר אַחֵר תְּרֵי חִבּוּקִין הֲווֹ בֵּיהּ, בֵּין לְהַאי סִטְרָא בֵּין לְהַאי סִטְרָא. חִבּוּקָא חֲדָא, הַהוּא אֲתָר דַּהֲוָה תָּלֵי בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא. חִבּוּקָא אַחֲרִינָא דְּסָלִיק לֵיהּ לְדַרְגִּין עִלָּאִין יַתִּיר, וּבְגִין כָּךְ חֲבַקּוּק תְּרֵי.

תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק הַנָּבִיא (חֲבַקּוּק ג, א), מַאי תְּפִלָּה. אֶלָּא דָּא הוּא אֲתָר, דַּהֲוָה קָשִׁיר בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא, וְדָא הוּא תְּפִלָּה שֶׁל יָד. עַל שִׁגְיוֹנוֹת. דְּהַהוּא יוֹמָא דְּאִתְקְשָׁר בֵּיהּ, שִׁגְיוֹנוֹת דְּעָלְמָא הֲווֹ תַּלְיָין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּגְבוּרָה הֲוָה שָׁלִיט, וְעַל דָּא אִתְקְשַׁר בֵּיהּ הַאי תְּפִלָּה.

דָּבָר אַחֵר תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק הַנָּבִיא, תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק: בְּגִין חֲבַקּוּק, דְּאִיהוּ עָבִיד בְּגִינֵיהּ. יְיָ שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי וְגוֹ', תָּא חֲזֵי, כַּד הֲוָה אִתְעַר עָלֵיהּ רוּחָא דִּנְבוּאָה עַל אֲתָר דָּא דְּהוּא תְּפִלָּה, הֲוָה אָתֵי וַהֲוָה דָּחִיל וּמְזַדְּעִזַע. מַתְלָא אֲמְרִי, מַאן דְּנָשִׁיךְ מִכַּלְבָּא, מִקָּלֵיהּ אִזְדַּעְזָע.

יְיָ פָּעָלְךָ בְּקֶרֶב שָׁנִים חַיֵּיהוּ, מַאן פָּעָלְךָ. אֶלָּא, עָלֵיהּ קָאָמַר, דְּאִיהוּ פֹּעַל דִּילֵיהּ. בְּקֶרֶב שָׁנִים חַיֵּיהוּ. הָב לֵיהּ חַיִּין לְהַאי פָּעָלְךָ, בְּקֶרֶב שְׁנִין עִלָּאִין. דָּבָר אַחֵר, חַיֵּיהוּ דְּלָא יָמוּת כַּד בְּקַדְמִיתָא.

עַל שִׁגְיוֹנוֹת, מַאי עַל שִׁגְיוֹנוֹת, עַל שִׁגְיאוֹת מִבָּעֵי לֵיהּ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים יט, יג): שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין. אֶלָּא שִׁגְיוֹנוֹת, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים ז, א): שִׁגָּיוֹן לְדָוִד. זִינִי תּוּשְׁבְּחָן הֲווֹ קָמַיְיהוּ דִּנְבִיאֵי, לְמִישְׁרֵי עֲלַיְיהוּ רוּחַ נְבוּאָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שמואל א׳ י, ה): וּפָגַעְתָּ חֶבֶל נְבִאִים יְרִדִים מֵהַבָּמָה וְלִפְנֵיהֶם נֵבֶל וְתֹף וְגוֹ', וּכְתִיב (מְלָכִים ב׳ ג, טו): וְעַתָּה קְחוּ לִי מְנַגֵּן וְגוֹ'. וְכָל שֶׁכֵּן חֲבַקּוּק, דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ יַתִּיר מִכֻּלְהוֹן, לְנַיְיחָא דְּרוּחָא, וּלְבַסְּמָא לְהַהוּא אֲתָר, לְאַמְשָׁכָא עָלֵיהּ רוּחַ נְבוּאָה. וְכֵן כֻּלְּהוּ נְבִיאֵי כְּהַאי גַּוְונָא, בַּר מִמֹּשֶׁה דְּסָלִיק עַל כָּל שְׁאַר נְבִיאֵי דְּעָלְמָא, דְּכָאָה חוֹלְקֵיהּ.

תָּא חֲזֵי, כַּד נַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, רוּחֵיהוֹן הֲוָה תָּבִיר בְּגַוַויְיהוּ, וַהֲווּ שַׁמְעִין אִנּוּן תּוּשְׁבְּחָן, וְלָא יַכְלִין לְמֶחֱדֵי, וּבְשַׁעֲתָא דְּכֻלְּהוּ אוֹכְלְסִין וּרְתִיכִין נַפְקוּ בִּשְׁכִינְתָּא, כֻּלְּהוּ אָרִימוּ תּוּשְׁבְּחָן וְשִׁירִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, וַהֲווּ שַׁמְעִין אִנּוּן תּוּשְׁבְּחָן, וְקָאִים רוּחֵיהוֹן בְּגַוַויְיהוּ דְּלָא פַּרְחָן.

בַּר נָשׁ כַּד אִיהוּ שָׁבִיק פּוּלְחָנָא, כְּדֵין יָדַע תְּבִירוּ דְּגַרְמוֹי, תְּבִירוּ דְּרוּחֵיהּ. כָּךְ יִשְׂרָאֵל, כַּד נַפְקוּ מִמִּצְרַיִם, כְּדֵין טָעִימוּ טַעֲמָא דְּמוֹתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַסֵּי לוֹן, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת יג, כא): וַיְיָ הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וְגוֹ׳. וְכָל אוֹרְחִין, הֲווּ סַלְקִין רֵיחִין דְּאַסְוָתָא, וְעָאלִין לְגוֹפַיְיהוּ וְאִתְסְיָין, וְקַל תּוּשְׁבְּחָן דַּהֲווּ שַׁמְעִין, הֲווּ חַדָּאן וְנַיְיחִין בְּרוּחֵיהוֹן.

וּפַרְעֹה וְכָל אִנּוּן אוּכְלוֹסִין דִּילֵיהּ, הֲווּ אַזְלֵי בַּתְרַיְיהוּ, לְאוֹזָפָא לוֹן, עַד דְּנַפְקוּ מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם. וְכֵן כָּל אִנּוּן רַבְרְבִין דְּמָמָנָן עֲלֵיהוֹן, וְעַל שְׁאַר עַמִּין, אוֹזִיפוּ לָהּ לִשְׁכִינְתָּא וּלְיִשְׂרָאֵל כֻּלְּהוּ, עַד דְּשָׁארוּ בְּאֵיתָם בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב, וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם וְגוֹ׳. כִּי קָרוֹב הוּא, כִּי קָרוֹב הוּא. הַהוּא אוֹמָאָה דְּאוֹמֵי אֲבִימֶלֶךְ לַאֲבָהָן, עַל הַהוּא טִיבוּ דְּעָבְדוּ פְּלִשְׁתִּים לַאֲבָהָן, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כא, כג): כַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם הָאָרֶץ אֲשֶׁר גַּרְתָּה בָּהּ.

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם, מַה כְּתִיב לְעֵילָּא, וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיְלָה הוּא וְכָל עֲבָדָיו. תָּא חֲזֵי, נוּקְמָא עִלָּאָה דְּעָבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם. תְּלַת מוֹתָנֵי הֲווֹ. חַד, דְּעָבְדוּ בוּכְרִין בְּמִצְרַיִם, דְּקָטִילוּ כָּל אִנּוּן דְּאַשְׁכָּחוּ. וְחַד, דְּקָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפַלְגוּת לֵילְיָא. וְחַד, כַּד חָמָא פַּרְעֹה מוֹתָנָא בְּבֵיתֵיהּ בִּבְנוֹי וּבְעַבְדּוֹי, קָם וְזָרִיז גַּרְמֵיהּ, וְקָטִיל אֲפַרְכִין וְסַרְכִין, וְכָל דְּאַמְלִיכוּ לֵיהּ לְסָרְבָא בְּעַמָּא עַד דְּאוֹרַיְיתָא אַסְהִידַת עָלֵיהּ דְּאִיהוּ קָם בְּלֵילְיָא מַמָּשׁ. כְּמָה דְּלֵילְיָא קָטַל בּוּכְרִין וְעָבִיד נוּקְמִין, הָכִי קָם פַּרְעֹה בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, וְקָטַל וְעָבִיד נוּקְמִין בְּסַרְכּוֹי, וְאָפַרְכּוֹי, וַאֲמַרְכְּלּוֹי, וּבְכָל אִנּוּן רַבְרְבִין,

[בְּשַׁלַּח מה:]

(יוֹם חֲמִישִׁי; שְׁמוֹת קנה-קנו)

הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת יב, ל): וַיָּקָם פַּרְעֹה, דְּקָם לְקַטָּלָא וּלְשֵׁיצָאָה.

אוֹרְחוֹי דְּכַלְבָּא, כַּד מַחְיָין לֵיהּ בְּאַבְנָא, אִיהוּ אָתֵי וְנָשִׁיךְ לְחַבְרֵיהּ, כָּךְ פַּרְעֹה, לְבָתַר אִיהוּ הֲוָה אָזִיל בַּשְׁוָקֵי, וַהֲוָה מַכְרִיז וְאָמַר, קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי, אַתּוּן קָטַלְתּוּן לְכָל בְּנֵי מָתָא, אַתּוּן קָטַלְתּוּן סַרְכֵי וְאָפַרְכֵי וְכָל בְּנֵי בֵּיתִי, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה. כֵּיוָן דְּבִידְכוֹן הֲוָה כְּלָא, וּבֵרַכְתֶּם גַּם אוֹתִי, דְּלָא תִּקְטְלוּן לִי. לְבָתַר אִיהוּ בְּגַרְמֵיהּ אוֹזִיף לוֹן, וְאַפִּיק לוֹן מֵאַרְעָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם וְגוֹ'.

וַיַּסֵּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם סוּף (שְׁמוֹת יג, יח), לְתַקָּנָא אָרְחָא לְאַתְרֵיהּ. רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, מַאי שְׁנָא כַּד הֲווֹ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת ה, א): שַׁלַּח אֶת עַמִּי, כִּי אִם מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ אֶת עַמִּי (שָׁם י, ד), בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל (שָׁם ד, כב), וּבְהַהוּא זִמְנָא לָא הֲווֹ גְּזִירִין, וְלָא אִתְקַשָּׁרוּ בֵּיהּ כִּדְקָא יָאוֹת. וְהָכָא דַּהֲווֹ גְּזִירִין, וְעָבְדוּ פִּסְחָא, וְאִתְקַשָּׁרוּ בֵּיהּ, קָרֵי לוֹן אֶת הָעָם.

אֶלָּא בְּגִין הַהוּא עֵרֶב רַב, דְּאִתְדְּבָקוּ בְּהוּ, וְאִתְעָרְבוּ בַּהֲדַיְיהוּ, קָרֵי לוֹן אֶת הָעָם סְתָם. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת לב, לה): וַיִּגֹּף יְיָ אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל. וַיִּקְהֵל הָעָם עַל אַהֲרֹן. וַיַּרְא הָעָם כִּי בשֵׁשׁ מֹשֶׁה. וְכֵן כֻּלְּהוּ.

רִבִּי יִצְחָק וְרִבִּי יְהוּדָה הֲווֹ אַזְלֵי מֵאוּשָׁא לְלוּד, וַהֲוָה עִמְּהוֹן יוֹסֵי טַיְיעָא, בְּקִטְרָא דְּגַמָּלֵי עֲטוּפִירָא בְּכַתְפַּיְיהוּ. עַד דַּהֲווֹ אַזְלֵי, אַשְׁכַּח הַהוּא יוֹסֵי טַיְיעָא אִנְתּוּ חֲדָא דְּשָׁאַר עַמִּין, דְּקָטִיר בִּירוֹקֵי חַקְלָא, אִשְׁתְּמִיט מִנַּיְיהוּ וְאַתְקִיף בָּהּ, וְאָתָא עָלָה. תַּווּהוּ רִבִּי יִצְחָק וְרִבִּי יְהוּדָה, אָמְרוּ נִיתּוּב מֵאָרְחָא דָּא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעָא לְאַחְזָאָה לָן, דְּלָא נִתְחַבַּר בַּהֲדֵיהּ. תָּבוּ מֵאָרְחָא, בָּדְקוּ בַּתְרֵיהּ, וְאַשְׁכָּחוּ דְּבְרֵיהּ דְּבַת אֵל נָכָר הֲוָה, וַאֲבוּהָ פָּסִיל זַרְעָא הֲוָה. אָמְרוּ, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּשֵׁזִיב לָן.

פָּתַח רִבִּי יִצְחָק וְאָמַר (תְּהִלִּים לז, א): אַל תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים. מַאן אִנּוּן

מְרֵעִים, דְּלָא כְּתִיב חַטָּאִים, אוֹ רְשָׁעִים. אֶלָּא מְרֵעִים, דְּאַבְאִישִׁין לְגַרְמַיְיהוּ, וּלְהָנֵי דְּמִתְחַבְּרָן בַּהֲדַיְיהוּ. רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, מְרֵעִים: אַרְחֵיק גַּרְמָךְ מִמְּרֵעִים דְּלָא תֶּהֱוֹון רֵעִים וַחֲבֵרִים כַּחֲדָא, דְּלָא יַבְאִישׁוּ לָךְ עוֹבָדוֹי, וְתִתְפַּס בְּחֶטְאוֹי.

תָּא חֲזֵי, אִי לָא הֲווֹ אִנּוּן עֵרֶב רַב דְּאִתְחַבְּרוּ בְּהוֹן יִשְׂרָאֵל, לָא אִתְעֲבִיד הַהוּא עוֹבָדָא, וְלָא מִיתוּ מִיִּשְׂרָאֵל, כָּל אִנּוּן דְּמִיתוּ, וְלָא גָּרִים לוֹן לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה דְּגָרִים. וְתָא חֲזֵי, הַהוּא עוֹבָדָא, וְהַהוּא חוֹבָה מַמָּשׁ, גָּרִים גָּלוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

דְּתָנֵינָן, בָּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּיִשְׁתַּכְּחוּן יִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא שַׁעֲתָא כְּמַלְאֲכֵי עִלָּאֵי, וּלְמֶעְבַּד לוֹן חֵירִין מִכֹּלָּא, חֵירִין מִמּוֹתָא, וּלְמֶהֱוֵי חֵירִין מִן שִׁעְבּוּדָא דְּשִׁאַר עַמִּין, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת לב, טז): חָרוּת עַל הַלֻּחֹת, אַל תִּקְרֵי חָרוּת, אֶלָּא חֵירוּת.

כֵּיוָן דְּאִתְעֲבִיד הַהוּא עוֹבָדָא, גָּרִימוּ כֻּלָּא. גָּרִימוּ מוֹתָא, גָּרִימוּ שִׁעְבּוּד מַלְכְוָן, גָּרִימוּ דְּאִתְבָּרוּ אִנּוּן לוּחֵי קַדְמָאֵי, גָּרִימוּ דְּמִיתוּ מִיִּשְׂרָאֵל, כַּמָּה אַלְפִין מִנַּיְיהוּ. וְכָל דָּא, בְּגִין אִתְחַבְּרוּתָא דְּאִנּוּן עֵרֶב רַב, דְּאִתְחַבְּרוּ בְּהוּ.

אוּף הָכָא, בְּגִינֵיהוֹן, לָא אִתְקְרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלָא יִשְׂרָאֵל, וְלָא עַמִּי, אֶלָּא הָעָם סְתָם. וְאִי תֵּימָא וַחֲמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כַּד הֲווֹ סַלְקִין מִמִּצְרַיִם, וְלָא אִתְחַבְּרוּ בַּהֲדַיְיהוּ אִנּוּן עֵרֶב רַב, קְרִי לוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כֵּיוָן דְּאִתְחַבְּרוּ בַּהֲדַיְיהוּ, דִּכְתִיב וְגַם עֵרֶב רַב עָלָה אִתָּם, קְרִי לוֹן הָעָם.

רִבִּי יוֹסֵי אַקְשֵׁי וְאָמַר, כְּתִיב (שְׁמוֹת יד, יג): כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד עוֹלָם. אִי הָכִי, כָּל יוֹמָא הֲווֹ חָמָאן לְהַהוּא עֵרֶב רַב. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, עֵרֶב רַב כְּתִיב, וְלֹא מִצְרַיִם, דְּהָא כַּמָּה שְׁאַר עַמִּין הֲווֹ דַּיְירֵי בְּמִצְרַיִם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּכֻלְּהוּ אִתְגְּזָרוּ, וְכֵיוָן דְּאִתְגְּזָרוּ, לָא אִקְרוּן מִצְרָאֵי.

וְעַל פּוּמָא דְּמֹשֶׁה קַבִּילוּ לוֹן. וְהַיְינוּ מַה

[בְּשַׁלַּח מו.]

(יום שִׁשִּׁי; שְׁמוֹת קנז-קנח)

דְּאָמַר הַכָּתוּב (שְׁמוֹת לב, ז-ח): לֶךְ רֵד כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ, סָרוּ מַהֵר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם. צִוִּיתָם כְּתִיב.

וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם (שָׁם יג, יח), חַד מֵחֲמִשָּׁה הֲווֹ. וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר חֲמִשָּׁה מִיִּשְׂרָאֵל, וְחַד מִנַּיְיהוּ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, וַחֲמֻשִׁים: אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, בְּגִין דְּהַהוּא יוּבְלָא סָלִיק לוֹן מִמִּצְרַיִם, בְּגִין כָּךְ וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. וְאִי לָאו, לָא סְלִיקוּ, וְעַל דָּא אִתְעַכְּבוּ חֲמִשִּׁין יוֹמִין לְקַבְלָא אוֹרַיְיתָא. וּמֵהַהוּא אֲתָר נַפְקַת אוֹרַיְיתָא, וְאִתְיְהִיבַת, וְעַל דָּא וַחֲמֻשִׁים חָסֵר. דִּבְגִין דָּא עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף וְגוֹ' (שְׁמוֹת יג, יט). אֲמַאי סָלִיק גַּרְמוּי. אֶלָּא, בְּגִין דַּהֲוָה רֵישָׁא לְנַחְתָּא לְגָלוּתָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְּאִיהוּ סִימָנָא דִּגְאוּלָה הֲוָה לֵיהּ וְאוּמֵי לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל עַל דָּא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב כִּי הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָא אִתְּמַר.

זַכָּאָה חוּלָקָא דְּמֹשֶׁה, דְּיִשְׂרָאֵל הֲווֹ עַסְקֵי לְמִשְׁאַל מָמוֹנָא מִמִּצְרָאֵי, וּמֹשֶׁה הֲוָה עָסִיק בְּאוּמָאָה דְּיוֹסֵף. וְאִית דְּאָמְרֵי אֲרוֹנָא בְּנִילוּס הֲוָה, וּבְשְׁמָא קַדִּישָׁא סָלִיק לֵיהּ, וְעוֹד אָמַר מֹשֶׁה, יוֹסֵף, הִגִּיעַ זְמַן פּוּרְקָנָא דְּיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר עֲלֵה שׁוֹר. וְסָלִיק. וְאִית דְּאָמְרֵי, בֵּין מַלְכֵי מִצְרָאֵי הֲוָה, וּמִתַּמָּן סָלִיק. וְאִית דְּאָמְרֵי, בְּגִין דְּלָא יַעַבְדוּן לֵיהּ עֲבוֹדָה זָרָה, שָׁוֵו בְּנִילוּס וְסָרַח בַּת אָשֵׁר חַוּיאַת לֵיהּ לְמֹשֶׁה.

וַיְיָ הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם (שְׁמוֹת יג, כא). רִבִּי יוֹסֵי פָּתַח (תְּהִלִּים כב, א): לַמְנַצֵּחַ עַל אַיֶּלֶת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד. כַּמָּה חֲבִיבָא אוֹרַיְיתָא קָמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל מַאן דְּאִשְׁתָּדַל בְּאוֹרַיְיתָא, רָחִים הוּא לְעֵילָּא, רָחִים הוּא לְתַתָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָצִית לֵיהּ לְמִלּוּלוֹי, לָא שָׁבִיק לֵיהּ בְּהַאי עָלְמָא וְלָא שָׁבִיק לֵיהּ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

וְאוֹרַיְיתָא בָּעֵי לְמִלְעֵי בָּהּ בִּימָמָא וּבְלֵילְיָא, דִּכְתִיב (יְהוֹשֻׁעַ א, ח): וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלָיְלָה. וּכְתִיב (יִרְמְיָה לג, כה): אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה וְגוֹ'. תִּינַח בִּימָמָא, בְּלֵילְיָא אַמַּאי. בְּגִין דִּיהֵא שְׁכִיחַ לְגַבֵּי שְׁמָא קַדִּישָׁא שְׁלִים. כְּמָה דְּלֵית יוֹמָם בְּלָא לֵילְיָא, וְלָאו אִיהוּ שְׁלִים, אֶלָּא דָּא עִם דָּא, כָּךְ בָּעֵי אוֹרַיְיתָא, לְאִשְׁתַּכְחָא עִמֵּיהּ דְּבַר נָשׁ יוֹמָא וְלֵילְיָא, לְמֶהֱוֵי שְׁלִימוּתָא לְגַבֵּי דְּבַר נָשׁ יוֹמָם וָלָיְלָה.

וְהָא אִתְּמַר, דְּעִקָּרָא דְּלֵילְיָא, מִפְּלִגּוּתָא וָאֵילָךְ. וְאַף עַל גַּב דְּפָלְגוּ קַדְמִיתָא בִּכְלָלָא דְּלֵילְיָא הוּא, אֲבָל בְּפַלְגוּת לֵילְיָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בִּגְנְתָא דְּעֵדֶן, לְאִשְׁתַּעְשָׁעָא עִם צַדִּיקַיָּא, וּכְדֵין, בָּעֵי לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְמֵיקָם, וּלְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְיתָא.

וְהָא אִתְּמַר, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל צַדִּיקַיָּא דִּבְגִנְתָא דְּעֵדֶן, כֻּלְּהוּ צַיְיתִין לְקָלֵיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, יג): הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעֵנִי, וְהָא אוּקְמוּהָ, הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי מְשַׁבָּחַת לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בִּשְׁבָחָא דְּאוֹרַיְיתָא, בְּלֵילְיָא. זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ, מַאן דְּאִשְׁתַּתַּף בַּהֲדָהּ, לְשַׁבְּחָא לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בִּשְׁבָחָא דְּאוֹרַיְיתָא.

וְכַד אָתֵי צַפְרָא, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אַתְיָא וּמְשְׁתַּעְשְׁעָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹשִׁיט לָהּ לְגַבָּהּ שַׁרְבִּיטָא דְּחֶסֶד, וְלָא עַלָּה בִּלְחוֹדָהָא, אֶלָּא עַלָּה, וְעַל אִנּוּן דְּמִשְׁתַּתְּפִין בַּהֲדָהּ, וְהָא אִתְּמַר דִּכְתִיב (תְּהִלִּים מב, ט): יוֹמָם יְצַוֶּה יְיָ חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה וְגוֹ׳. וְעַל דָּא אַיֶּלֶת הַשַּׁחַר אִקְרֵי.

וְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, בְּשַׁעֲתָא דְּבָעֵי לְאִתְנַהֲרָא צַפְרָא, אִתְחַשָּׁךְ וְאִתְקַדַּר נְהוֹרָא, וְקַדְרוּתָא אִשְׁתְּכַח. כְּדֵין אִתְחַבְּרַת אִתְּתָא בְּבַעְלָהּ, דְּתָנֵינָן, אִשָּׁה מְסַפֶּרֶת עִם בַּעְלָהּ, לְמִשְׁתָּעֵי בַּהֲדֵיהּ, וְעָאלַת לְהֵיכְלֵיהּ.

לְבָתַר כַּד בָּעֵי שְׁמָשָׁא לְמֵיעַל, אִתְנְהִיר וְאָתַת לֵילְיָא, וְנָטִיל לֵיהּ. כְּדֵין כָּל תַּרְעִין סְתִימִין, וְחַמְרִין נַעֲרִין, וְכַלְבִּין נַבְחִין, כַּד אִתְפְּלַג לֵילְיָא, שָׁאֲרֵי מַלְכָּא לְמֵיקָם, וּמַטְרוֹנִיתָא לְזַמְּרָא, וְאָתֵי מַלְכָּא וְאָקִישׁ לְתַרְעָא דְּהֵיכְלָא, וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב): פִּתְחִי לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי וְגוֹ׳. וּכְדֵין מִשְׁתַּעֲשָׁע בִּנְשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא.

זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּהַהוּא, דְּאִתְעַר הַהוּא זִמְנָא בְּמִלֵּי דְּאוֹרַיְיתָא, בְּגִין דָּא, כָּל אִנּוּן דִּבְנֵי הֵיכְלָא דְּמַטְרוֹנִיתָא, כֻּלְּהוּ בַּעְיָין לְמֵיקָם בְּהַהוּא זִמְנָא, לְשַׁבְּחָא לְמַלְכָּא וְכֻלְּהוּ מְשַׁבְּחָן קָמֵיהּ, וּשְׁבָחָא דְּסָלִיק מֵהַאי עָלְמָא, דָּא דְּאִיהוּ רָחִיק, דָּא נִיחָא לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִכֹּלָּא.

כַּד אִסְתְּלִיק לֵילְיָא, וְאָתֵי צַפְרָא, וְאִתְקַדַּר, כְּדֵין מַלְכָּא וּמַטְרוֹנִיתָא בְּרָזָא בְּחֶדְוָה, וְיָהִיב לָהּ מַתְּנָן, וּלְכָל בְּנֵי הֵיכְלָהּ. זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ מַאן דְּאִיהוּ בְּמִנְיָינָא.

וַיְיָ הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבֵית דִּינֵיהּ.

[בְּשַׁלַּח מו:]

(שַׁבַּת־קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת קנט־קס)

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, הַיְנוּ דִּתְנִינַן, שְׁכִינְתָּא בַּאֲבָהָתָא נַטְלָא. הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם: דָּא אַבְרָהָם. בְּעַמּוּד עָנָן: דָּא יִצְחָק. לַנְחוֹתָם הַדֶּרֶךְ: דָּא יַעֲקֹב. דִּכְתִיב בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית לב, ב): וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ. וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם: דָּא דָּוִד מַלְכָּא.

וְכֻלְּהוּ רְתִיכָא עִלָּאָה קַדִּישָׁא, לְמֵהַךְ יִשְׂרָאֵל בִּשְׁלִימוּתָא דִּכְלָא, בְּגִין דְּיֵחֲזוּן אֲבָהָן פּוּרְקָנָא דְּלְהוֹן, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מו, ד): וְאָנֹכִי אֵעֱלְךָ גַם עָלֹה, עִם הַמֻּרְכָּבָה. וּכְתִיב וַיְיָ הוֹלֵךְ וְגוֹ', לָלֶכֶת יוֹמָם וְלָיְלָה. וְכִי אֲמַאי הַוּוֹ אַזְלֵי יוֹמָם וְלֵילְיָא, יַהֲכוֹן בִּימָמָא, וְלָא יַהֲכוֹן בְּלֵילְיָא, כְּבְנֵי אֱנָשָׁא דְּעַרְקִין, כֵּיוָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לוֹן, אֲמַאי אַזְלִין בִּימָמָא וּבְלֵילְיָא. אֶלָּא, לְאִשְׁתַּכְחָא בְּהוּ שְׁלִימוּתָא דִּכְלָא, דְּלֵית שְׁלִימוּ אֶלָּא יוֹם וְלַיְלָה.

אָמַר רִבִּי אַבָּא, הָכִי אוֹקִימְנָא, וַיְיָ הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן: דָּא אַבְרָהָם. וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ: דָּא יִצְחָק. וְאִי הָכִי יַעֲקֹב אָן הוּא. אֶלָּא בְּמִלָּה קַדְמָאָה אִתְמַר, וְתַמָּן שָׁאֲרִי, כְּמָה דִּכְתִיב וַיְיָ.

וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ, הַוָּה נָהִיר, בְּסִטְרָא דָּא וּבְדָא. בְּגִין דְּיִרְדְּפוּן מִצְרָאֵי בַּתְרֵיהוֹן, לְאִתְיַיקָרָא שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרְתִיכוֹי וּפָרָשׁוֹי. בְּגִין לְמֵיזַל יְמָמָא וְלֵילְיָא, אַסְפְּקָלַרְיָא דְּנָהֲרָא, וּדְלָא נָהֲרָא. וְתוּ, בְּגִין לְאַטְעָאָה לְמִצְרָאֵי דְּיֵמְרוּן מִקְרֶה הוּא, דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה יט, יג): נוֹאֲלוּ שָׂרֵי צֹעַן, וּכְתִיב (שם מד, כה): מֵשִׁיב חֲכָמִים אָחוֹר, וְעַל דָּא אַזְלֵי בִּימָמָא וּבְלֵילְיָא.

רִבִּי אַבָּא אָמַר, זַכָּאָה חוּלָקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַפִּיק לוֹן מִמִּצְרַיִם, לְמֶהֱוֵי חוּלָקֵיהּ וְאַחֲסַנְתֵּיהּ. וְתָא חֲזֵי, בְּסִטְרָא דְּיוֹבְלָא, אִשְׁתְּכַח חֵירוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכֵן לְזִמְנָא דְּאָתֵי, דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה כז, יג): וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְגוֹ'.

וּבְגִין הַהוּא יוֹבְלָא עִלָּאָה, אִתְעַכְּבוּ חַמְשִׁין יוֹמִין, לְקַבְּלָא אוֹרַיְיתָא, וּלְמִקְרַב לְטוּרָא דְּסִינַי. וְכֵיוָן דְּאָזְלֵי בִּימָמָא, אָזְלֵי בְּלֵילְיָא, לְמֶהֱוֵי כֹּלָּא חַד יוֹמָא, בֵּין יְמָמָא וְלֵילְיָא, וְלָא אִשְׁתְּכַח פְּרִישׁוּ.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְּכֻלְּהוּ בְּנַיְיחָא אַזְלִין, לְרְעוּתָא דְּנַפְשַׁיְיהוּ, בְּיוֹמָא דְּקַבִּילוּ אוֹרַיְיתָא, הַוּוֹ חַמְשִׁין יוֹמִין שְׁלֵמִין, יוֹמֵי וְלֵילֵי כְּדְקָא יָאוֹת, דְּלֵית יוֹם

בְּלָא לַיְלָה, וְלֵית לַיְלָה בְּלָא יוֹם, וְלַיְלָה וְיוֹם אִקְרֵי יוֹם אֶחָד. וְכֵיוָן דְּאָזְלוּ חַמְשִׁין יוֹמִין שְׁלֵימִין, כְּדֵין שָׁארוּ עָלַיְיהוּ אִנּוּן חַמְשִׁין יוֹמִין דְּיוֹבְלָא, וּמִסְטָרָא דְּיוֹבְלָא אִתְיְיהִיב לְהוּ אוֹרַיְיתָא, וּבְגִין כָּךְ אַזְלִין יוֹמָא וְלֵילְיָא.

וְאָמַר רִבִּי אַבָּא, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כז, א): וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו, אֲמַאי. הָא אוֹקִימְנָא, מַאן דְּרָחִים לַחַיָּיבָא, הָכִי הוּא. וְתָא חֲזֵי, בְּיִצְחָק אִתְכְּלִיל לֵילְיָא, וְלֵילְיָא לֹא בָּהִיר, וְעַל דָּא וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו, וְכֹלָּא חַד.

רִבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר (שְׁמוֹת יד, ה): וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם, וַיֻּגַּד, מַאן קָאָמַר לֵיהּ. אֶלָּא, הָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל חַכְמוֹי וְחַרְשׁוֹי אִתְכְּנָשׁוּ לְגַבֵּיהּ, וְאוֹדְעוּהוּ כִּי בָרַח הָעָם. וַאֲמַאי קָאָמְרוּ דָּא. אֶלָּא חָמוּ בְּחָכְמְתָא דִּלְהוֹן, דַּהֲווֹ אַזְלֵי יְמָמָא וְלֵילְיָא, אָמְרוּ וַדַּאי עַרְקִין אִנּוּן. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּחָמוּ דְּלָא הֲווֹ אַזְלֵי בְּאוֹרַח מֵישָׁר, כְּמָה דְּכְתִיב (שְׁמוֹת יד, ב): וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת.

וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת וְגוֹ'. שֵׁשׁ מֵאוֹת אֲמַאי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, לָקֵבֵל מְנָיְינָא דְּיִשְׂרָאֵל, דִּכְתִיב כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי. בָּחוּר: לָקֵבֵל הַגְּבָרִים דְּאִנּוּן עִקָּרָא דְּכָל יִשְׂרָאֵל. וְכָל רֶכֶב מִצְרָיִם: שְׁאָר רְתִיכִין, דְּאִנּוּן טְפָלִין לַאֲחוֹרֵי, לָקֵבֵל הַטַּף דִּכְתִיב לִבַּד מִטָּף. וְכֹלָּא עָבִיד בְּעֵיטָא דְּחַרְשׁוֹי וְחַכְמוֹי. וְשָׁלִישִׁים עַל כֻּלּוֹ, כֹּלָּא בְּחָכְמְתָא, לָקֵבֵל דַּרְגִּין עִלָּאִין, תְּרִין וְחָד. רִבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתַרְגּוּמוֹ, וּמְזָרְזִין. זְרִיזִין הֲווֹ בְּכֹלָּא.

וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר. רִבִּי חִיָּיא אָמַר, כְּתִיב (יְשַׁעְיָה כד, כא): יִפְקֹד יְיָ עַל צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה. בְּזִמְנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב שֶׁלְטָנוּתָא לְרַבְרְבֵי עַמִּין לְעֵילָּא, יָהִיב לְהוּ לְעַמָּא דִּלְהוֹן לְתַתָּא. וּבְשַׁעֲתָא דְּנָחִית לוֹן מִדַּרְגֵּיהוֹן דִּלְעֵילָּא, נָחִית לוֹן לְעַמָּא לְתַתָּא, וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר, הָא מִמָּנָא דִּלְהוֹן, וְאוּקְמוּהָ, דְּדָבַר רְתִיכִין דִּשְׁאַר עַמִּין, וְכֻלְּהוּ נָפְלוּ בְּמַשְׁרִיתָא דְּסִיסְרָא לְבָתַּר וְהַיְנוּ בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם.

כְּתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ט): לְסָסָתִי בִּרְכְבֵי פַרְעֹה דִּמְיתִיךְ רַעְיָתִי. תָּא חֲזֵי, כְּדוּגְמַת סוּסְיָא נוּקְבָא, אִתְחֲזֵי לְהוֹן לְסוּסֵיהוֹן דְּפַרְעֹה, וְאוּקְמוּהָ. אֶלָּא לְסָסָתִי בִּרְכְבֵי פַרְעֹה,

הַקְדָּמַת תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר

יח אייר

[א.] רַבִּי שִׁמְעוֹן אָזַל לֵיהּ וְעָרַק לְמַדְבְּרָא דְלוּד, וְאִתְגְּנִיז בְּחַד מְעַרְתָּא הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ, אִתְרְחִישׁ נִיסָּא נָפַק לְהוֹן חַד חֲרוּב וְחַד מַעְיָינָא דְמַיָּא, אָכְלֵי מֵהַהוּא חֲרוּב וְשָׁתָן מֵהַהוּא מַיָּא, וְהָוָה אֱלִיָּהוּ זָכוּר לַטּוֹב אָתֵי לְהוֹן בְּכָל יוֹמָא תְּרֵי זִימְנֵי וְאוֹלִיף לוֹן, וְלָא יָדַע אִינִישׁ בְּהוּ וכו׳, בְּזֹהַר חָדָשׁ פָּרָשַׁת תָּבוֹא כָּתוּב שָׁם.

וְדָא אִתְקְרֵי תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר דְּאִנּוּן שַׁבְעִין אַנְפִּין לְאוֹרַיְיתָא דְּפָרִישׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאִי בְּמִלַּת בְּרֵאשִׁית מִסִּתְרֵי אוֹרַיְיתָא.

קוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן אַפְתַּח מִילִין קַמֵּי שְׁכִינְתָּא, פְּתַח וְאָמַר וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וְגוֹמֵר (דָּנִיֵּאל יב, ג), וְהַמַּשְׂכִּילִים אִלֵּין רַבִּי שִׁמְעוֹן וְחַבְרַיָּיא, יַזְהִירוּ כַּד אִתְכַּנְּשׁוּ לְמֶעֱבַד הַאי חִבּוּרָא, רְשׁוּתָא אִתְיְהִיב לְהוֹן וּלְאֱלִיָּהוּ עִמְּהוֹן וּלְכָל נִשְׁמָתִין דְּמִתִּיבְתָּאן לְנַחֲתָא בֵּינַיְיהוּ וּלְכָל מַלְאָכַיָּא בְּאִתְכַּסְיָא וּבְאַרַח שֵׂכֶל.

וְעִלַּת עַל כֹּלָּא יְהִיב רְשׁוּ לְכָל שְׁמָהָן קַדִּישִׁין וּלְכָל הַוַּיִין וּלְכָל כְּנוּיִין לְגַלָּאָה לוֹן רָזִין טְמִירִין כָּל שֵׁם בְּדַרְגָּא דִילֵיהּ, וּרְשׁוּתָא יְהִיב לַעֲשַׂר סְפִירָן לְגַלָּאָה לוֹן רָזִין טְמִירִין דְּלָא אִתְיְהִיב רְשׁוּ לְגַלָּאָה לוֹן עַד דְּיֵיתֵי דָּרָא דְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא.

כְּזֹהַר הָרָקִיעַ דְּאִיהוּ כְּלִיל כָּל גַּוָּן, זֹהַר טָמִיר וְגָנִיז, זֹהַר בָּהִיר בַּשְׁחָקִים, זֹהַר זָרִיק נִצּוֹצִין וּמַבְהִיק כַּבָּרָק לְעַיְינִין, זֹהַר זָהִיר חִוָּר כְּסִיהֲרָא, זֹהַר זָהִיר סוּמָקָא כְּמַאְדִּים, זֹהַר מַבְהִיק כְּלִיל יְרוֹקָא

כַּחַמָּה, זֹהַר יָרוֹק כַּכּוֹכָב, זֹהַר כְּלִיל חִוָּור וְסוּמָק, זֹהַר זָהִיר לְכָל עִיבַר, כְּמָאן דְּמָחָא בַּפַּטִּישׁ וְזָרִיק שְׁבִיבִין לְכָל סְטָרָא, הָכִי מֵהַאי זֹהַר זָהֲרִין כַּמָּה נִשְׁמָתִין, דְּאִנּוּן זָהֲרִין כְּלְהוּ בָּרָקִיעַ.

נוסחא אחרינא: תָּאנָא וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, דְּאִיהוּ זֹהַר טָמִיר וְגָנִיז דָּא כֶּתֶ״ר, זֹהַר בָּהִיר בַּשְּׂחָקִים דָּא חָכְמָ״ה, זֹהַר זָרִיק נְצוֹצִין וּמַבְהִיק כַּבָּרָק לְעַיְינִין דָּא בִּינָ״ה, זֹהַר חִוּוּרוּ כְּסִיהֲרָא דָּא גְּדֻלָּ״ה, זֹהַר זָהִיר סוּמָקָא כְּמַאֲדִים דָּא גְּבוּרָ״ה, זֹהַר מַבְהִיק כְּלִיל יְרוֹקָא כַּחַמָּה דָּא תִּפְאֶרֶ״ת, זֹהַר יָרוֹק כַּכּוֹכָב דָּא נֶצַ״ח, זֹהַר כְּלִיל אוּכָּם וְסוּמָק דָּא הוֹ״ד, זֹהַר זָהִיר לְכָל עִיבַר כְּמָאן דְּמָחָא בַּפַּטִּישׁ וְזָרִיק שְׁבִיבִין לְכָל סְטַר דָּא יְסוֹ״ד.

וְאִלֵּין אִנּוּן נִשְׁמָתִין מֵאִלֵּין מַשְׂכִּילִים דְּאִית בְּהוֹן שֵׂכֶל לְאִשְׁתְּמוֹדָעָא בְּרָזִין דְּמָארֵיהוֹן, כְּלְהוּ רְשִׁימִין וּמְצוּיָרִין בְּמַלְכוּתָא דִּרְקִיעָא כְּכוֹכְבַיָּא דְּנָהֲרִין בִּרְקִיעָא, וְהַיְינוּ יַזְהִירוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, מַאי הָרָקִיעַ דְּנָהֲרִין בֵּיהּ נִשְׁמָתִין דְּמַשְׂכִּילִים כְּכוֹכְבַיָּא בָּרָקִיעַ הָכִי נָהֲרִין בְּכָרְסַיָּא.

וְכֻלְּהוּ פָּרְחִין מִן רָקִיעַ, וְדָא צַדִּיק חַי עוֹלָמִים דְּמַנֵּיהּ פָּרְחִין נִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקַיָּא וְנָהֲרִין בְּסִיהֲרָא, וַעֲלַיְיהוּ כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א, יז): וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִי״ם בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

וְאִיהוּ רָקִיעַ דְּאִיהוּ לְעֵיל מֵחַיָּון, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל א, כו): וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁם, וַהֲפוּךְ רָקִי״עַ וְתִשְׁכַּח לֵיהּ עִיקָּ״ר, וְיסוֹדָא דְּמֶרְכַּבְתָּא דַּעֲלֵיהּ קַיְימִין חַיָּון וְכָרְסַיָּא דְּמֶרְכַּבְתָּא עִלָּאָה, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (מִשְׁלֵי י, כה): וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, עַל צַדִּיק דְּלְעֵילָּא [א:] קַיְימָא עָלְמָא דְּאִתְכַּסְיָיא, וְעַל צַדִּיק דִּלְתַתָּא קַיְימָא עָלְמָא דְּאִתְגַּלְיָיא.

יט אייר

וְהַיְנוּ מַצְדִּיקֵי הָרַבִּים, מֵהַהוּא צַדִּיקָא דְּעַלְמָא תַּלְיָין, מַאי הָרַבִּים, אֶלָּא דְּאִתְמַר עֲלַיְיהוּ הֲלָכָה כְּרַבִּים דְּאִנּוּן מִסְטָרָא דַּאֲבָהָן, דְּלֵית רַבִּים פָּחוּת מִתְּלַת, הֲלָכָה כְּרַבִּים דָּא שְׁכִינְתָּא.

וּמִתַּמָּן (יְשַׁעְיָה ס, כא): וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ, הַאי דְּאִתְמַר בָּהּ (שָׁם סו, א): וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי, דָּא שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי כְּלִילָא מֵעֲשַׂר סְפִירָן, וּמִתַּמָּן אִתְקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל מְלָכִים צַדִּיקִים חוֹזִים נְבִיאִים מָארֵי תּוֹרָה גִּבּוֹרִים חֲסִידִים נְבוֹנִים חֲכָמִים רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל.

וּרְשׁוּתָא אִתְיְהִיב לְאִלֵּין נִשְׁמָתִין דְּאִתְתַּרְכוּ מֵאִתְרַייְהוּ בָּתַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, לְקַנְּנָא בְּהַאי חִבּוּרָא, דְּאִתְמַר בָּהּ (מִשְׁלֵי כז, י): כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קִנָּהּ כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, וְלֵית צִפּוֹר אֶלָּא שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי מִתְּתַּרְכָא מֵאִתְרָהָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים כב, ז): שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, אֶת לְרַבּוֹת שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, הָאֵם שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נ, א): וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם, דְּתַרְוַיְהוּ אִתְתַּרְכוּ מֵאִתְרַיְהוֹן, וּבְגִין דָּא שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח תְּרֵין שְׁלוּחִין חַד מִבַּיִת רִאשׁוֹן וְחַד מִבַּיִת שֵׁנִי, לְקַיְּימָא בֵּיהּ (שָׁם מב, ח): אֲנִי יְהוָ״ה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, וּתְהִלָּתִי לַפְּסִילִים שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת טו, ג): יְהוָ״ה אִישׁ מִלְחָמָה, דְּאִתְתָּרֵךְ אַבַּתְרַיְיהוּ.

וְעוֹד כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, דָּא מֹשֶׁה דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר יב, ג): וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד, דְּאִתְתָּרַךְ רוּחֵיהּ אַבַּתְרַיְהוּ. וְעוֹד כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ מָאן דְּאִיהוּ אִישׁ צַדִּיק דְּאָזַל נָע וָנָד מֵאַתְרֵיהּ כְּשְׁכִינְתָּא, דְּאִתְמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ח, ט): וְלֹא מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ, דְּהָכִי אוּקְמוּהוּ רַבָּנָן, בְּזִמְנָא דְּאִתְחָרַב בֵּי מַקְדְּשָׁא גָּזַר עַל בָּתֵּי הַצַּדִּיקִים דְּיֶחֱרְבוּ, דְּאָזְלִין כָּל חַד נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, דְּדַיְיוֹ לְעֶבֶד לְמֶהֱוֵי כְּרַבֵּיהּ, וְרָזָא דְּמִלָּה נוֹדֵד הוּא לַלֶּחֶם אַיֵּה אַיֵּ״ה דְּמְרַחֵם עֲלֵיהּ, אוֹף הָכִי (יְשַׁעְיָה, נא, יח): אֵין מְנַהֵל לָהּ וְגוֹמֵר, וּבְגִין דָּא דַּיְיוֹ לְעֶבֶד לְמֶהֱוֵי כְּרַבֵּיהּ, וְלֵית לֶחֶם אֶלָּא אוֹרַיְיתָא, הַאי גָּרַם לְמָארֵי תּוֹרָה דְּאָזְלִין מִתְתַּרְכִין.

זַכָּאָה אִיהוּ מָארֵי מִתִּיבְתָּא מָארֵי מִדְרָשׁ מָארֵי תּוֹרָה, דְּגַם צְפוֹר מָצְאָה בַּיִת (תְּהִלִּים פד, ד), בַּיִת דְּנִשְׁמָעִין בֵּיהּ פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְיתָא, דְּבַאֲתַר דְּאִית תַּמָּן תּוֹרָה דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, גַּם צְפוֹר מָצְאָה בַּיִת תַּמָּן, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ רַבָּנָן כָּל בַּיִת שֶׁאֵין נִשְׁמָעִין בּוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה לְסוֹף תֶּחֱרַב, וְאִלֵּין דְּנִשְׁמָעִין דִּבְרֵי תוֹרָה בְּהוֹן אִתְקְרִיאוּ בֵּיצִים אֶפְרוֹחִים בָּנִים, בֵּיצִים מָארֵי מִקְרָא, אֶפְרוֹחִים מָארֵי מִשְׁנָה, בָּנִים מָארֵי קַבָּלָה.

וַעֲלַיְיהוּ אִתְמַר (דְּבָרִים כב, ו): וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרוֹחִים אוֹ עַל הַבֵּיצִים, שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח מִנַּיְיהוּ, אֲבָל עַל מָארֵי קַבָּלָה אִתְמַר (שָׁם): לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, דְּלֵית סִכְלְתָּנוּ לְאִשְׁתְּמוֹדָע בִּשְׁכִינְתָּא כְּאִלֵּין מָארֵי קַבָּלָה, וְאִלֵּין עָבְדִין לָהּ דִּירָה וּלְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּפָרְחִין עִמָּהּ, בְּכָל אֲתַר דְּאִיהִי פָּרְחַת כֻּלְּהוּ מִנַּדְדִין עִמָּהּ בִּשְׁלִיחוּתָא דִּילָהּ.

כ אייר

אֲבָל אֶפְרוֹחֵי לֵית גַּדְפִּין דִּלְהוֹן שְׁלֵמִין דְּפָרְחִין בְּהוֹן, דְּאִנּוּן פִּקּוּדֵי דַּעֲשֵׂה, כָּל שֶׁכֵּן בֵּצִים, וּבְגִין דָּא אִתְּמַר עֲלַיְהוּ לְגַבֵּי אִימָּא שַׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם.

עַד דְּאָמַר מִלִּין אִלֵּין הָא סָבָא אִזְדַּמַּן לֵיהּ וְאָמַר, וְהָא כְּתִיב וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, אָמַר לֵיהּ סָבָא כָּל אֶתְיָן לְרִבּוּיֵי, וּבְגִין דָּא לָא אָמַר וְהַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, אֶלָּא וְאֶת, לְרַבּוֹת אֶפְרוֹחִים, אֲבָל לֹא אָמַר הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, אָמַר לֵיהּ בְּרִיךְ אַנְתְּ בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא דְּהָכִי הוּא וַדַּאי, וּבָנִים אִנּוּן וַדַּאי תְּחוֹת אִימָּא עִלָּאָה, חֲסִידִים גִּבּוֹרִים מָארֵי תּוֹרָה חוֹזִים נְבִיאִים צַדִּיקִים, חֲסִידִים מִסִּטְרָא דְּחֶסֶד דַּרְגָּא דְּאַבְרָהָם, וְאוּקְמוּהָ עֲלֵיהּ אֵין חָסִיד אֶלָּא הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ, דְּעָבִיד לֵיהּ קַן דְּאִיהוּ אַכְסַנְיָא דִּילֵיהּ, וְדָא שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי [ב.] קַן דִּילֵיהּ בַּיִת דִּילֵיהּ הֵיכָל דִּילֵיהּ מָלוֹן דִּילֵיהּ, וּבְאַרְעָא קַדִּישָׁא אִיהִי יְחוּדֵיהּ וּבֵיתֵיהּ, וְלַאו מָלוֹן וְאַכְסַנְיָא, אֶלָּא כְּפוּם הַהוּא בַּר נַשׁ דְּתַקִּין לָהּ, וּבְגִין דָּא יָהִיב מִדַּת חֶסֶד לְאַבְרָהָם.

גִּבּוֹרִים מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה דְּיָהֲבִין תּוֹקְפָּא לְמָארֵיהוֹן לְכִבּוֹשׁ עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ וְשִׁפְחָה תְּחוֹת גְּבִרְתָּהּ בְּקִשּׁוֹרָא דִּתְפִלִּין, דְּמָאן דְּלֵית לֵיהּ תְּפִלִּין בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע, מִסִּטְרָא דִּילֵהּ שַׁלִּיט עֶבֶד וְשִׁפְחָה עַל עָלְמָא, וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא רָגְזָא שְׁכִינְתָּא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ל, כב-כג): תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ, וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִרְתָּהּ.

וְאוֹף הָכִי אִיהִי רָגְזָא יַתִּיר עַל נָבָל כִּי יִשְׂבַּע לָחֶם (שָׁם), דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שָׁם ט, ו): לְכוּ לַחֲמוּ בְלַחֲמִי, דְּאִיהוּ קַמְצָן נָבָל בְּמָמוֹנֵיהּ נָבָל שְׁמֵיהּ, דְּלַאו אִיהוּ נָדִיב וְלַאו אִיהוּ מִזַּרְעָא דַּאֲבָהָן דְּאִתְמַר עֲלַיְיהוּ (תְּהִלִּים מז, י): נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ, דְּהָא קַמְצָן אִיהוּ עָנִי הַדַּעַת, בָּתַר דְּלָא עָבִיד טִיבוּ לְמָארֵי תּוֹרָה לְמֶהֱוֵי מַחֲזִיק בִּידַיְיהוּ, וְאוֹרַיְיתָא בְּלָא פִּקּוּדַיָּא לַאו אִיהִי תּוֹרַת יהו״ה.

מָארֵי תּוֹרָה מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּבֵיהּ חֲצוֹת לַיְלָה הֲוָה קָם דָּוִד לְחַבָּרָא לֵיהּ בִּשְׁכִינְתָּא דְּאִתְקְרִיאַת לַיְלָה, וְאִיהוּ שִׁמֵּר מַה מִּלַּיְלָה (יְשַׁעְיָה כא, יא), לַיְל ה׳, לֵיל שִׁמּוּרִים הוּא לַיהוָ״ה (שְׁמוֹת יב, סב), וּבְגִינָהּ אִתְמַר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מב, ט): יוֹמָם יְצַוֶּה יְהוָ״ה חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי.

חוּזִים נְבִיאִים מִסִּטְרָא דְּנֶצַח וְהוֹד, דִּבְהוֹן כְּלִילָן תְּרֵין שְׁמָהָן דְּאֵינוֹן יאהדונה״י, דִּבְהוֹן תְּמַנְיָא אַתְוָון, לָקַבֵּל תְּמַנְיָא סִפְרֵי נְבִיאִים, וּנְבִיאִים תְּרֵין הָא עֶשֶׂר, לָקַבֵּל עֲשַׂר סְפִירָן, לְקִבְלֵיהּ חָזָא יְחֶזְקֵאל עֶשֶׂר מַרְאוֹת. צַדִּיקִים מִסִּטְרָא דְּצַדִּיק, עַל כָּל אִלֵּין אִתְמַר (דְּבָרִים כב, ו): לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים.

וְעוֹד אִלֵּין דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְיתָא לִשְׁמָהּ, וְנָטְרִין פִּקּוּדָהָא דְּאִנּוּן תַּרַי״ג מִצְוֹת דְּתַלְיָין מִשֵּׁם יהו״ה כְּעִנְבִין בְּאַתְכָּלָא, כְּדֵי לְיַחֲדָא בְּהוֹן לְשֵׁם יהו״ה בִּשְׁכִינְתֵּהּ, כְּבַר נַשׁ דְּמִתְיַחֵד עִם בַּת זוּגֵיהּ בְּכָל אֲבָרִין דִּילֵיהּ לְאַפָּקָא זַרְעָא מַעֲלְיָא, אִתְמַר בְּהוֹן (שָׁם) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים.

כא אייר

וְאִלֵּין דְּלָא מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְיתָא לִשְׁמָהּ, אִתְּמַר בְּהוֹן שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם, אֶת לְרַבּוֹת שֵׁם יהו״ה דְּאִסְתַּלַּק עִמָּהּ מֵהַהוּא בַּר נַשׁ.

וְעוֹד אִלֵּין דְּאוֹקְרִין שַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, אִתְּמַר עֲלַיְיהוּ לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, דְּעָבְדִין עוֹבָדָא דִּבְנִין עִם שַׁבָּת מַלְכְּתָא, וְעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ יוֹם הַשַּׁבָּת, מַאן דְּקַיֵּים בֵּיהּ (יְשַׁעְיָה נח, יג) : וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ, הַאי אִיהוּ (שְׁמוֹת כ, יב) : כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ וְגוֹמֵר.

דְּתִלַּת עָלְמִין נִינְהוּ, תִּרֵין יָרִית בְּכִבּוּד אָב וָאֵם, וּתְלִיתָאָה יָרִית בְּאוֹרַיְיתָא, דְּכָלִיל לוֹן בְּ״ן י״ה, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים ל, כ) : כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ, כִּי הוּא חַיֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה דָּא גַּן דְּלִתַּתָּא, וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ דָּא עָלְמָא דְּאָתֵי עָלְמָא אֲרִיכָא, עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָ״ה אֱלֹהֶי״ךָ נֹתֵן לָךְ עָלְמָא שְׁפֵלָה.

וְעוֹד אִלֵּין דְּקָשְׁרִין לִשְׁכִינְתָּא עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקִשׁוּרָא דִּתְפִלִּין, אִתְּמַר עֲלַיְיהוּ לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, וְאִנּוּן דְּלָא קָשְׁרִין לוֹן כַּחֲדָא, אִתְּמַר בְּהוֹן שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם, וְעוֹד אִלֵּין דְּמִיַּחֲדִין לוֹן כַּחֲדָא, לְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה בִּקְרִיאַת שְׁמַע, אִתְּמַר עֲלַיְיהוּ לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, וְאִלֵּין דְּלָא מְיַיחֲדִין לוֹן בְּיִחוּדָא דִּקְרִיאַת שְׁמַע, כְּתִיב בְּהוֹן שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם, בְּכָל אֲתַר אֶת לְרַבּוֹת, וְהָכָא לְרַבּוֹת חָכְמָה עִלָּאָה אַב הָאֱמוּנָה דְּאִיהִי בִּינָה, וַעֲלָהּ אִתְּמַר הָכָא לֹא תִקַּח הָאֵם, שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ב, ג) : כִּי אִם לַבִּינָה

תִּקְרָא, וְאִיהִי אוֹרַיְיתָא דִּלְעֵלָּא דְּאִתְמַר בָּהּ (שָׁם א, ח): וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ.

וְעוֹד אִלֵּין דְּנָטְרִין אוֹת בְּרִית בִּתְחוּמֵיהּ, דְּאִיהוּ שְׁמוֹנָה יָמִים, וְנָטְרֵי אוֹת שַׁבָּת בִּתְחוּמֵיהּ, דְּאִנּוּן י״י מִן יאהדונה״י, דִּבְגִינַיְיהוּ אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, דְּלָא אִשְׁתַּכַּח בַּר נַשׁ פָּחוּת מִתַּרְוַיְיהוּ, כְּתִיב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, וְאִנּוּן דְּלָא אִשְׁתַּכְּחוּ בְּכָל יוֹמָא בְּשִׁתֵּי אוֹתוֹת אֵלּוּ דְּאִנּוּן אוֹת תְּפִלִּין וְאוֹת בְּרִית [ב:] מִילָה, וּבְשַׁבָּת אוֹת בְּרִית וְאוֹת שַׁבָּת, כְּתִיב בְּהוֹן שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם.

וְאִי תֵּמְרוּן אַמַּאי צְרִיכִין לְמֶהֱוֵי תַּרְוַיְיהוּ בְּכָל בַּר נַשׁ בְּכָל יוֹמָא, בְּגִין דְּלָא תִּשְׁתַּכַּח שְׁכִינְתָּא דְּאִיהוּ יו״ד מִן אדנ״י, יְחִידָה בְּלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ יו״ד מִן יהו״ה, וְצָרִיךְ בַּר נַשׁ דְּלָא יִשְׁתַּכַּח בְּכָל יוֹמָא פָּחוּת מִתַּרְוַיְיהוּ, וְאִי לָא עֲלֵיהּ אִתְמַר (מִשְׁלֵי טז כח): וְנִרְגָּן מַפְרִיד אַלּוּף, דְּאַפְרִיד אַלּוּפֵיהּ דְּעִלְמָא מִשְׁכִינְתָּא, נוּקְבָא אִתְמַר בָּהּ (שְׁמוֹת לא, יז): אוֹת הִיא לְעֹלָם, דְּכוּרָא בְּרִית מִלָה עוֹלָם הוּא, וּבְגִין דָּא אוֹת תְּפִלִּין נוּקְבָא, אוֹת בְּרִית דְּכוּרָא, וְרָזָא דְּמִילָה (דְּבָרִים ל, יב): מ״י יַ״עֲלֶה לָ״נוּ הַ״שָּׁמַיְמָה, בְּרֵישֵׁי תֵּיבִין מִילָ״ה וּבְסוֹפֵי תֵּיבִין יהו״ה, בִּתְפִלִּין נוּקְבָא הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת יג, טז): וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה יַד כֹּהָה.

וְעַל קַן דְּצִפּוֹרָא דָּא אִתְמַר (יְשַׁעְיָה ד, ו): וְסֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל יוֹמָם וגומ״ר.

כב אייר

וְאִיהוּ לָשׁוֹן סְכַךְ שֶׁמְּסַכֶּכֶת בָּהּ אִימָּא עַל בָּנֶיהָ, אֶפְרוֹחִים דִּילָהּ תְּלַת הֲדַסִּים וּתְרֵי בַּדֵּי עֲרָבוֹת וְלוּלָב, אוֹ בֵּיצִים דָּא אִנּוּן אֶתְרוֹגִין דְּכָל חַד שִׁיעוּרֵיהּ בְּכַבֵּיצָה, וְאִלֵּין דִּרְשִׁימִין בְּהוֹן כְּתִיב עֲלַיְיהוּ לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, דְּתְלַת הֲדַסִּים רְמִיזִין לִתְלַת אֲבָהָן, תְּרֵי בַּדֵּי עֲרָבוֹת לִתְרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט, לוּלָב צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח (תְּהִלִּים צב, יג), אֶתְרוֹג רָמִיז לִשְׁכִינְתָּא, סֻכָּה וְרָמִיזָא לְאִימָּא דְּמְסַכֶּכֶת עֲלַיְיהוּ, הָא אִנּוּן תְּמַנְיָא לָקָבֵל יאהדונה״י, דְּאִיהוּ חוּשְׁבַּן סוּכָּ״ה כ״ו ה״ס, וְאִלֵּין דְּלָא נָטְלִין אִלֵּין סִימָנִין בִּידֵיהוֹן כְּתִיב בְּהוֹן שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח כְּתָ״ר חָכְמָ״ה, דְּלָא שַׁרְיָין אִלֵּין בְּאִלֵּין תְּמַנְיָא, לְמֶהֱוֵי כֻּלְּהוּ עֶשֶׂר סְפִירָן בְּכָל נְעָנוּעַ וְנְעָנוּעַ דְּנְעָנוּעִי דְּלוּלָב וּמִינָיו, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא.

וְעַל הַאי צְפוֹר קָא רָמִיזוּ רַבָּנָן בְּהַגָּדָה דְּבַתְרָא, דְּרַבָּה בַּר בַּר חָנָה דַּהֲוָה אָזֵיל בִּסְפִינְתָּא, וְחָזָא לְהַהִיא צִפּוֹרָא דְּיַמָּא מָטָא עַד קַרְסוֹלּוֹי, וּמָאן צִפּוֹר הָכָא חַד מֵאִלֵּין אֶפְרוֹחֵי אוֹ מֵאִנּוּן בֵּיצִים, אֶפְרוֹחִים כְּגוֹן פְּרָחִים דְּלַאו אִנּוּן גְּמַר פְּרִי מִתַּתָּא לְעֵילָּא, אוֹ מִבָּנִים שִׁית דְּאִנּוּן מֵעֵילָּא לְתַתָּא תְּחוֹת אִימָּא עִלָּאָה, דְּהָא בֵּיצִים מִסְטְרָא דְּאִמָּא תַּתָּאָה אִנּוּן דְּאִיהִי בֵּיצָה, אֶפְרוֹחִים מִסְטְרָא דְּצַדִּיק מִתַּתָּא לְעֵילָּא, אֶלָּא לָא הַוָה אֶלָּא מֵאִלֵּין אֶפְרוֹחֵי וְצַדִּיק שְׁמֵיהּ עַמּוּדָא חֲדָא מֵאַרְעָא עַד רְקִיעָא, וְיַמָּא מָטֵי עַד קַרְסוֹלּוֹי אִלֵּין נֶצַח וְהוֹד, דְּאִימָּא עִלָּאָה אִיהִי יַמָּא דְּאִתְפַּשְׁטַת לְחַמְשִׁין תַּרְעִין, עַד קַרְסוֹלּוֹי דְּהַהוּא עוֹפָא.

כְּגַוְנָא דָּא יו״ד אִיהוּ עֶשֶׂר ה׳ חָמֵשׁ, עֶשֶׂר זְמִנִין ה׳ אִנּוּן חַמְשִׁין, עֶשֶׂר בְּכָל סְפִירָה מֵאִלֵּין חָמֵשׁ מֵחֶסֶד עַד הוֹד, יְסוֹד נָטִיל לוֹן כֻּלְּהוּ וְאִיקְרֵי כָּ״ל כְּלִיל מֵאִלֵּין חַמְשִׁין, וְכָרְסַיָּא דִּלְתַתָּא יָם הַמֻּלָּח כְּסֵא דִּין.

עוֹף דְּאִיהוּ צִפּוֹר דִּילֵיהּ אִיהוּ מטטרו״ן, עֲלֵיהּ אִתְּמַר (קֹהֶלֶת י, כ): כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, קוֹל דְּקְרִיאַת שְׁמַע דְּאִיהוּ כְּלִיל שִׁית יוֹמִין דְּחֹל וְשַׁלִּיט עֲלַיְיהוּ, וְנָטִיל הַהוּא קוֹל וּפָרַח בֵּיהּ עַד עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ קוֹל יְהוָ״ה עַל הַמָּיִם (תְּהִלִּים כט, ג), וְלֵית מַיִם אֶלָּא תּוֹרָה, וְאִיהוּ קוֹל יְהוָ״ה בֶּהָדָר, עַד שִׁית קָלִין וְאִיהוּ שְׁבִיעָאָה לוֹן בְּאִימָּא.

וּבַעַל כְּנָפַיִם יַגִּיד דָּבָר (קֹהֶלֶת י, כ), דָּא צְלוֹתָא, דְּמָטֵי לָהּ עַד צַדִּיק חַי עָלְמִין, כְּלִיל חַ״י בִּרְכָאָן, דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (מִשְׁלֵי י, ו): וּבְרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק, חַי הָעוֹלָמִים, וּצְלוֹתָא אִיהוּ דִּבּוּר דְּרְכִיבַת עֲלֵיהּ, וְאִיהוּ מֶרְכָּבָה לְגַבָּהּ בְּיוֹמִין דְּחוֹל, וְדָא שְׁכִינְתָּא וְדָא אדנ״י, קוֹל רָכִיב בְּפוּמּוֹי דָּא יהו״ה, וְרָזָא דְּדִבּוּר (תְּהִלִּים נא, יז): אֲדֹנָ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח וְגוֹמֵר, וְאִיהוּ מֶרְכָּבָה לְתַרְוַיְיהוּ כְּגַוְנָא דָּא יאהדונה״י, וְהָכִי סְלִיק מַלְאָ״ךְ כְּחוּשְׁבַּן תְּרִין שְׁמָהָן כַּחֲדָא, וּבְגִין דָּא אִתְּקְרֵי מַלְאָךְ שַׂר הַפָּנִים, דְּעַל יַד שְׁלִיחָא דָּא מִתְּיַחֲדִין בְּשִׁית יוֹמֵי דְּחֹל, אֲבָל בְּיוֹמָא דְּשַׁבַּתָּא לָא סָלְקִין תְּרִין שְׁמָהָן אִלֵּין, דְּאִנּוּן עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, וְלָא מִתְּיַחֲדִין עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אֶלָּא בְּצַדִּיק חַי עָלְמִין.

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

הודפס לזכות

ליאל ז׳אן בן אהובה
וחנה בת לאה מרים הי״ו

אור בן חנה ותהילה בת
אזמרלדה הי״ו

וכל נשמות ישראל הזקוקים להפקד
בדבר ישועה ורחמים שיפקדו בזרע
של קיימא בקרוב, אמן כן יהי רצון!

ולהבדיל לעילוי נשמת:

יהודה ליאון בן יעקב
וקוטה ז״ל

נפ׳ ח״י ניסן תשפ״ו

ת.נ.צ.ב.ה.

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת בהר בחקתי

טז	יום **ראשון**	**ל"א לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:37 נץ החמה ..... 5:49 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:12 סו"ז תפילה ..... 10:20 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:20 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:33	**ליקוט יומי:** **בבלי:** חולין ג **ירושלמי:** בבא קמא א **תוספתא:** יום טוב (ביצה) ב **נ"ך:** דברי הימים א יט **משניות:** יבמות יג **זהר:** שמות א עמ' קמז-קמח	**3**
יז	יום **שני**	**תענית שני בתרא, ל"ב לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:36 נץ החמה ..... 5:48 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:12 סו"ז תפילה ..... 10:19 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:21 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:34	**ליקוט יומי:** **בבלי:** חולין ד **ירושלמי:** בבא קמא ב **תוספתא:** יום טוב (ביצה) ג **נ"ך:** דברי הימים א כ **משניות:** יבמות יד **זהר:** שמות א עמ' קמט-קנ	**4**
יח	יום **שלישי**	**ל"ג בעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:35 נץ החמה ..... 5:47 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:20 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:19 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:21 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:34	**ליקוט יומי:** **בבלי:** חולין ה **ירושלמי:** בבא קמא ג **תוספתא:** יום טוב (ביצה) ד **נ"ך:** דברי הימים א כא **משניות:** יבמות טו **זהר:** שמות א עמ' קנא-קנב	**5**
יט	יום **רביעי**	**ל"ד לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:35 נץ החמה ..... 5:47 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:20 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:19 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:22 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:35	**ליקוט יומי:** **בבלי:** חולין ו **ירושלמי:** בבא קמא ד **תוספתא:** ראש השנה א **נ"ך:** דברי הימים א כב **משניות:** יבמות טז **זהר:** שמות א עמ' קנג-קנד	**6**
כ	יום **חמישי**	**ל"ה לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:34 נץ החמה ..... 5:46 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:19 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10 סו"ז תפילה ..... 10:18 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:23 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:36	**ליקוט יומי:** **בבלי:** חולין ז **ירושלמי:** בבא קמא ה **תוספתא:** ראש השנה ב **נ"ך:** דברי הימים א כג **משניות:** כתובות א **זהר:** שמות א עמ' קנה-קנו	**7**
כא	יום **שישי**	**ל"ו לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:33 נץ החמה ..... 5:45 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:18 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10 סו"ז תפילה ..... 10:18 חצות היום ..... 12:34 שקיעה ..... 7:24 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:37 **הדלקת נרות** (40 דק'): **6:44** (20 דק'): **7:04**	**ליקוט יומי:** **בבלי:** חולין ח **ירושלמי:** בבא קמא ו **תוספתא:** תענית א **נ"ך:** דברי הימים א כד **משניות:** כתובות ב **זהר:** שמות א עמ' קנו-קנח	**8**
כב	**שב"ק**	**שבת קודש פרשת בהר בחקתי, ל"ז לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:32 נץ החמה ..... 5:44 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:18 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:09 סו"ז תפילה ..... 10:18 חצות היום ..... 12:34 שקיעה ..... 7:24 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:37 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:37	**ליקוט יומי:** **בבלי:** חולין ט **ירושלמי:** בבא קמא ז **תוספתא:** תענית ב **נ"ך:** דברי הימים א כה **משניות:** כתובות ג **זהר:** שמות א עמ' קנט-קס	**9**

כְּשֶׁאָדָם מַגִּיעַ לִידֵי נִסָּיוֹן, מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר, יֵשׁ רַק עֵצָה אַחַת - לִצְעֹק לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּיל אוֹתִי! אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת! יֵשׁ לִי נִסָּיוֹן מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, תַּצִּיל אוֹתִי!"... (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)